

การขยายออกและการเติบโตของพื้นที่เมืองหลวง

URBAN SPRAWL AND GROWTH

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2557

KMITL-2014-AR-M-005-007

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

URBAN SPRAWL AND GROWTH

PHATTARAWADEE PHUKUMJUNAD

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
FACULTY OF ARCHITECTURE**

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2014

KMITL-2014-AR-M-005-007

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2014

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การขยายออกและการเติบโตของพื้นที่เมืองหลวง
URBAN SPRAWL AND GROWTH
นักศึกษา นางสาวภัทรวดี ภูคุ้มจันอัด
รหัสประจำตัว 55621005
ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา ทักษะศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์กัญจณา คำโสภี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รองศาสตราจารย์กัญจณา คำโสภี	กัญจณา คำโสภี
รองศาสตราจารย์อลิตา จันผิงเพชร	อลิตา จันผิงเพชร
รองศาสตราจารย์มัลลิกา มังกรวงษ์	มัลลิกา มังกรวงษ์
รองศาสตราจารย์สรณรงค์ สิงทเสนี	สรณรงค์ สิงทเสนี
อาจารย์ อรรถชัย พองสมุทร	อ. พองสมุทร

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 20 มีนาคม 2557 เวลา 10.00 น.
สถานที่สอบ สาขาวิชาศิลปกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การขยายออกและการเติบโตของพื้นที่เมืองหลวง
นักศึกษา	น.ส.ภัทรวดี ภูคุ้มกันอัศ
รหัสประจำตัว	55621005
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2557
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.กันจณา คำโสภี

บทคัดย่อ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีประชาชนเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ดังนั้นจึงมีการสร้างสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อรองรับความต้องการของคนที่มาอยู่อาศัยที่มีการเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แต่ให้ความรู้สึกถึงความเหงา และขาดชีวิตชีวา ข้าพเจ้าจึงหยิบยกสิ่งที่เกิดขึ้นข้างต้นนี้ มานำเสนอในรูปแบบศิลปะภาพถ่าย โดยนำโครงสร้างคอนกรีตที่มีอยู่ทั่วไปตามท้องถนน ในรูปแบบสะพานเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม โดยคำนึงถึงเส้น แสงเงา และโทนสี เพื่อต้องการนำเสนอให้เห็นถึงโครงสร้างคอนกรีตที่กำลังขยายตัวออกไป และมีการเชื่อมต่อของข้อต่อ และเส้นทาง ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างและพื้นที่ผิวอย่างชัดเจน เพื่อสื่อให้เห็นถึง “การขยายออกและการเติบโตในพื้นที่เมืองหลวง” และนำมาปรับแต่งโทนสีในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อคัดทอนสิ่งแวดล้อมออกไปคงเหลือไว้เพียงความรู้สึกต่อโครงสร้างของคอนกรีตเท่านั้น

Thesis	Urban Sprawl and Growth
Student	Miss PhattarawadeePhukumjunad
Student ID	55621005
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2013
Thesis Advisor	Assoc.Prof.KunjanaDumsopee

ABSTRAT

Bangkok is the capital city where have many population is growing up every years. So, it must be the construction for a number of populations, but the emotion is lonely and unhappy. I use the photography to represent this concept. I choose the constructions of concretes that have everywhere in the urban area, like a bridges that connected with the transportation.

I think about lines, shadows and colors of the photography. The construction of concrete is represented “URBAN SPRAWL AND GROWTH” that have a connection between concrete and joint. I made the texture and tone of color in the computer (Adobe Photoshop Program) that made to focus on the construction of concrete.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รศ.กัญญา คำโสภี ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาทัศนศิลป์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้และให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา

คุณงามความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา อันเป็นที่เคารพยิ่ง และคณาจารย์ผู้ประสพวิชาความรู้ ตลอดจนทุก ๆ ท่านที่ให้อำนาจช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ภัทรวดี ภูคุ้มจันอัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
1.1.1 ความเป็นมาด้านพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร.....	1
1.1.2 ด้านความเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร.....	1
1.1.3 ด้านการขยายตัวของเมือง.....	3
1.2 แนวความคิดในการสร้างสรรค์.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	5
1.4 ขอบเขตของโครงการ.....	6
1.4.1 ด้านเนื้อหาเรื่องราว.....	6
1.4.2 ด้านรูปแบบและอิทธิพล.....	6
1.4.3 ด้านเทคนิคและวิธีสร้างสรรค์.....	6
1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	6
1.6 แหล่งข้อมูล.....	7
1.6.1 หนังสือทางศิลปะ.....	7
1.6.2 เว็บไซต์.....	7
บทที่ 2 อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปกรรม.....	8
2.1 อิทธิพลจากศิลปะลัทธินามธรรม (Abstractionism Art).....	8
2.2 อิทธิพลจากศิลปะนามธรรมกลุ่มซูพรีมาติสม์ (Suprematism).....	15
2.3 อิทธิพลจากภาพถ่ายนามธรรม.....	17
2.4 อิทธิพลทางศิลปะของศิลปิน.....	22
2.4.1 ประวัติและผลงานศิลปิน Kazimir Malevich.....	22
2.4.2 ประวัติและผลงานของศิลปิน Lucien Hervé.....	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตัด IV อ่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.4.3 ประวัติและผลงานศิลปิน Lennart Olson.....	29
2.5 สรุปอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	32
บทที่ 3 การดำเนินการสร้างสรรค์.....	34
3.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านแนวความคิดและการถ่ายทอดทัศนคติ.....	34
3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	34
3.2.1 ขั้นตอนการศึกษาทดลอง.....	35
3.2.2 ผลจากการทดลองถ่ายภาพตามแนวความคิด.....	37
3.2.3 ปัญหาและอุปสรรค.....	38
3.2.4 วิเคราะห์ผลจากการศึกษาทดลอง.....	38
3.3 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	40
3.4 สรุปผลที่ได้รับจากการค้นหาเทคนิคเฉพาะตน.....	40
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์.....	41
4.1 วิเคราะห์ทัศนธาตุ.....	41
4.2 วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบของภาพ.....	49
บทที่ 5 สรุป.....	55
5.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์.....	58
ประวัติผู้เขียน.....	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต่อVอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 Robert Delaunay, 1912-1913, le Premier Disque, 134 cm	9
2.2 Wassily Kandinsky, On White 2, 1923	11
2.3 Robert Motherwell, Elegy to the Spanish Republic No. 110, 1971	12
2.4 Victor Vasarely, Museum Fondation Vasarely, in Aix-en-Provence, C. 2005	12
2.5 Vladimir Tatlin, Model for the 3rd International Tower, (1919-1920)	13
2.6 Jackson Pollock, Number 18, 1950	14
2.7 Kazimir Malevich, Suprematist Composition: White on White, 1918, Oil on canvas, 79.4 x 79.4 cm.	15
2.8 Kasimir Malevich, Black Square on a White Ground 1914–15, Oil on linen, 80 x 80 cm	16
2.9 รูปถ่ายภาพขาวดำ	21
2.10 รูปภาพของ Malevich	22
2.11 Kazimir Malevich, Black Square, 1915, oil canvas, 106 x 106 cm	23
2.12 Kazimir Malevich, Supremus #58. Yellow and Black, 1916, oil on canvas, 79.5 × 70.5 cm	24
2.13 Suprematist Painting: Eight Red Rectangles, 1915, oil on canvas, 80 × 62 cm	24
2.14 Lucien Hervé, Self Portrait, 1938	25
2.15 Unité d’Habitation, Marseille, Le Corbusier, architect, 1949; 6 x 6 negative	26
2.16 Unité d’Habitation, Le Corbusier, architect, 1952; cropped 6 x 6 negative	27
2.17 Ronchamp Chapel, Le Corbusier, architect, 1953; cropped 6 x 9 negative	28
2.18 ศิลปิน Lennart Olson	29
2.19 นิทรรศการการแสดงผลภาพถ่ายของ ศิลปิน Lennart Olson	30
2.20 "Älvängen", 1978, 22.5 x 30 cm, Gum dichromate print	30
2.21 "3 Works: Stenungsund II", 1960, 29.5 x 22.5 cm, Gelatin silver print	31
2.22 Untitled, 1940-53, 26.5 x 39.1 cm, Gelatin silver print	31
3.1 ขั้นตอนที่ 1 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop	35
3.2 ขั้นตอนที่ 2 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop	35
3.3 ขั้นตอนที่ 3 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop	36
3.4 ขั้นตอนที่ 4 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.5 ชั้นตอนที่ 5 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop	36
3.6 ภาพทดลองถ่ายโครงสร้างคอนกรีตชั้นที่ 1	37
3.7 ภาพทดลองถ่ายโครงสร้างคอนกรีตชั้นที่ 2	37
3.8 ภาพทดลองถ่ายโครงสร้างคอนกรีตชั้นที่ 3	37
4.1 Untitled 1, 152x93.13 cm, photography	41
4.2 รูปทรงเรขาคณิตผลงานชิ้นที่ 1	42
4.3 พื้นที่ผิวสัมผัสผลงานชิ้นที่ 1	43
4.4 บรรยากาศรวมของสีผลงานชิ้นที่ 1	44
4.5 น้ำหนักผลงานชิ้นที่ 1	45
4.6 Untitled 2, 152.4x94.4 cm, photography	45
4.7 รูปทรงเรขาคณิตผลงานชิ้นที่ 2	46
4.8 พื้นที่ผิวผลงานชิ้นที่ 2	47
4.9 บรรยากาศรวมของสีผลงานชิ้นที่ 2	48
4.10 น้ำหนักผลงานชิ้นที่ 2	49
4.11 เอกภาพ	50
4.12 ดุลยภาพ	51
4.13 ถัดส่วน	52
4.14 ความเป็นเด่น	53
4.15 การเคลื่อนไหว	54
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1	59
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2	60
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3	61
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4	62
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5	63
ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

1.1.1 ความเป็นมาด้านพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

ในปัจจุบัน หากพิจารณา พื้นที่ที่เป็นเขตกรุงเทพมหานครจริง ๆ มีพื้นที่เพียง 1,568.7 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.3 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศไทย (513,115 ตารางกิโลเมตร) และหากจัดอันดับเรียงตามขนาดพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด กรุงเทพมหานครจะมีขนาดพื้นที่อยู่ที่อันดับ 68 ของประเทศ ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่กว่าอีกเพียง 8 จังหวัดเท่านั้น คือ จังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ อ่างทอง สมุทรสาคร สิงห์บุรี นนทบุรี ภูเก็ต และสมุทรสาคร

จึงเห็นได้ว่า กรุงเทพมหานครมีความแตกต่างของพื้นที่ด้านการกระจายตัวของประชากร และการใช้ที่ดิน เขตชั้นในมีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างสูง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตธุรกิจ การค้า และสถานที่สำคัญ ๆ ส่วนเขตชั้นกลางที่เป็นพื้นที่ที่ถัดออกมา เป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของประชากรและภาคธุรกิจการค้าต่าง ๆ ที่กระจายตัวออกจากเขตชั้นใน ในขณะที่เขตชั้นนอกอยู่ห่างจากศูนย์กลางเมืองมาก มีความหนาแน่นของประชากรน้อยลง และยังมีพื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรมอยู่ จึงมีลักษณะเศรษฐกิจผสมผสานของเกษตรกรรม การค้า และอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการปรับเปลี่ยนนโยบายพัฒนาเมืองในเวลาต่อมา ทำให้มีการขยายการพัฒนาทั้งของภาครัฐ และเอกชน ไปยังจังหวัดที่ติดกับกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดปริมณฑลทั้ง 5 จังหวัด ผลของการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นด้านระบบสาธารณูปโภค การลงทุนของภาคธุรกิจต่าง ๆ การลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ตามความต้องการที่อยู่อาศัยของประชากร ทำให้จังหวัดปริมณฑลมีความเจริญที่ดึงดูดให้ผู้คนเข้าไปอยู่อาศัยจำนวนมากขึ้น ในแผนพัฒนาเมืองในระยะหลังต่อมา จึงเน้นการพัฒนาที่คลุมพื้นที่ทั้งเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.1.2 ด้านความเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร

ความเป็นเมืองเอกนคร (Primate City) หมายถึง การที่เมืองใหญ่ที่สุดของประเทศมีจำนวนหรือขนาดของประชากรมากกว่าเมืองอันดับรองอย่างมาก ความเป็นเมืองเอกนครจึงได้รับการเรียกขานในอีกชื่อหนึ่งว่า เมืองโตเดี่ยว ตามลักษณะความเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่อย่างมาก มากจนมีขนาดใหญ่ห่างจากเมืองที่ใหญ่รองลงมาอย่างลิบลิบ เป็นการเติบโตแต่เพียงเมืองเดียวล้ำหน้าเมืองอื่น ๆ

ดังนั้น ขนาดของความเป็นเมืองเอกนคร (Degree of Primacy) จึงวัดด้วยการคำนวณว่า เมืองใหญ่ที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของประเทศมีขนาดใหญ่กว่าเมืองใหญ่อันดับสองประมาณก็เท่าตัว การวัดขนาดของความเป็นเอกนครเป็นวิธีการวัดความเป็นเมืองวิธีการหนึ่งในหลาย ๆ วิธี เราสามารถวัดความเป็นเมืองด้วยวิธีการที่ไม่ซับซ้อน เช่น วัดจากระดับความเป็นเมือง หรือวัดจากความเป็นเอกนครที่มีการคำนวณหาที่ สลับซับซ้อนมากกว่า

กรุงเทพมหานครมักได้รับการกล่าวถึง ความเป็นเมืองที่มีความเป็นเอกนครสูงสุดเมืองหนึ่งของโลก Sternstein (1986) เคยกล่าวถึงความเป็นเมืองเอกนครของกรุงเทพมหานครว่า เป็น “A Paragon - The Beau Ideal - of a Primate City” ซึ่งมีความหมายว่า ความเป็นเอกนครของ กรุงเทพมหานครมีความเด่นมากที่สุดเมืองหนึ่ง เป็นความโดดเด่นที่เป็นแบบอย่างของความเป็นเอกนครเลยทีเดียว ทำไมความเป็นเอกนครของกรุงเทพมหานครจึงมีความโดดเด่นมากที่สุด ถ้าเรา ศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ไม่มีเมืองใดในประเทศไทยเลยที่มีประชากรเกินล้านคน ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีประชากรล้านคนมาตั้งแต่ปี 2490 (ภัสสร ลิมานนท์ 2525) เป็นการ สะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นอย่างมากของกรุงเทพมหานคร สำหรับสถิติของความเป็นเมืองเอกนคร Goldstein (1971) พบว่า ในปี 2490 ประชากรของกรุงเทพฯ มีจำนวนประชากรมากกว่า ประชากรของเมืองเชียงใหม่ที่มีประชากรมากเป็นอันดับรองลงมา ถึง 21 เท่า ในปี 2503 ได้เพิ่มขึ้น เป็น 27 เท่า ของเมืองเชียงใหม่เมืองใหญ่อันดับสอง และ ในปี 2510 เพิ่มขึ้น 32 เท่า ของเมือง เชียงใหม่อีกเช่นกัน หรือในปีที่ค่อนข้างปัจจุบัน เช่น ในปี 2541 กรุงเทพมหานครที่มีประชากร 5.6 ล้านคน มีขนาดใหญ่กว่าเมืองนนทบุรีเมืองใหญ่อันดับสองของประเทศที่มีประชากร 2 แสนกว่าคน ถึง 28 เท่า (ปราโมทย์ ประสาทกุล ,2543)

สำหรับในปี 2549 จากข้อมูลของสำนักทะเบียนกลาง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 กรุงเทพมหานครมีประชากร 5,695,956 คน มีขนาดใหญ่กว่าเทศบาลนครนนทบุรีที่ยังคงครอง ความเป็นเมืองใหญ่อันดับสองของประเทศ และมีประชากรอาศัยอยู่ 266,788 คน คิดเป็น 21 เท่า เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวเลขในปี 2549 นี้จะต่ำกว่าตัวเลขในปี 2541 เหตุผลส่วนหนึ่งน่าจะมาจากมีการ เปลี่ยนการให้คำจำกัดความของความเป็นเมืองที่ทำให้มีการรวมเขตสุขภาพภิบาล เมื่อปี 2542 ทำให้ข้อมูล ปี 2549 มีจำนวนประชากรเมืองในจังหวัดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามคำจำกัดความใหม่ ในขณะที่ข้อมูล ปี 2541 ยังใช้จำนวนประชากรตามคำจำกัดความเดิมที่ยังไม่รวมเขตสุขภาพภิบาลว่าเป็นประชากรเมือง นอกจากนี้ อีกเหตุผลหนึ่งน่าจะมาจากการที่กรุงเทพมหานครมีการเพิ่มของประชากรที่ช้าลงกว่าพื้นที่ อื่นโดยเฉพาะถ้าเทียบกับจังหวัดในปริมณฑล ทำให้ความเป็นเมืองเอกนครของกรุงเทพมหานคร ลดลง ซึ่งแนวโน้มความเป็นเมืองโตเดี่ยวของกรุงเทพมหานครที่ลดลงนี้ อาจกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่ง เป็นเพราะนโยบายของรัฐที่ต้องการลดการเติบโตของกรุงเทพมหานคร ด้วยการกระจายการพัฒนา ไปยังพื้นที่อื่นๆ โดยเฉพาะจังหวัดในปริมณฑล (Pakkasem 1988)

ประชากรกรุงเทพมหานครมีการเพิ่มขึ้นตลอด แม้ว่าจะเพิ่มขึ้นช้าลง การเพิ่มขึ้นของ ประชากรกรุงเทพมหานครนั้นมีหลายปัจจัยด้วยกัน ในอดีต โดยเฉพาะในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และต้นศตวรรษที่ 20 Sternstein (1982) คาดว่า การเพิ่มขึ้นของประชากรกรุงเทพมหานครน่ามาจากผู้อพยพคนจีน ที่ส่วนหนึ่งอพยพย้ายถิ่นเข้ามาเพื่อทำงานรับจ้างภาคเกษตร และเป็นกรรมกรในการสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ และส่วนหนึ่งหนีภัยจากการสู้รบภายในประเทศ (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ 2548) แต่ในช่วงเวลาต่อมา ระหว่าง พ.ศ. 2483-2493 (1930-1950) นั้น เป็นผลจากการเพิ่มตามธรรมชาติ ที่เกิดจากการตายที่ลดลงมากกว่า (Sternstein 1982) และการเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติก็ยังคงเป็นปัจจัยหลักต่อเนื่องมาจนถึงช่วง พ.ศ. 2498-2503 โดยทั้ง Goldstein (1972) ที่ใช้ข้อมูลสำมะโนประชากร ปี 2503 ในการวิเคราะห์ และ Sternstein (1982) ที่ใช้ข้อมูลทะเบียนราษฎร และข้อมูลสถิติการตายในการวิเคราะห์ต่างก็ได้ผลตรงกันว่า เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติ แม้แต่ในช่วงเวลาหลัง ๆ เช่น ระหว่าง ปี พ.ศ. 2523-2533 ที่ จินตนา เพชรานนท์ และคณะ (Pejaranonda et al. 1995) ได้ใช้ข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะปี 2533 ในการวิเคราะห์ ก็ยังพบว่า การเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติยังเป็นปัจจัยหลัก โดยการเพิ่มขึ้นของประชากรกรุงเทพมหานคร เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติร้อยละ 62 และเป็นผลจากการย้ายถิ่นสุทธิร้อยละ 38 ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากจำนวนหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ยังมีอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวนมากนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลจาก สำมะโนประชากรและเคหะ ปี 2543 ที่พบว่า ผู้ย้ายถิ่นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรของกรุงเทพมหานครน้อยกว่าผู้ที่ไม่ย้ายถิ่น (Tangchonlatip 2005) อย่างไรก็ตาม การย้ายถิ่นจะเริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ (Pejaranonda et al. 1995)

จึงอาจสรุปได้ว่า การย้ายถิ่นยังคงมีบทบาทสำคัญต่อจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นของกรุงเทพฯ แม้จะมีการกระจายการย้ายถิ่นไปยังปริมณฑลและจังหวัดใกล้เคียงก็ตาม นอกจากนี้เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจที่มีความต้องการแรงงานจำนวนมากเป็นแรงดึงดูด และสถานะเศรษฐกิจของภาคชนบทที่รายได้จากการเกษตรไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายทำให้มีการอพยพเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ ของคนชนบทจากภาคต่าง ๆ จำนวนมากแล้ว ความเป็นศูนย์กลางของกรุงเทพมหานครในทุก ๆ ด้านก็น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญเช่นกัน

1.1.3 ด้านการขยายตัวของเมือง

ความเป็นเมือง เป็นกระบวนการทางนิเวศวิทยาอย่างหนึ่งที่มีรูปแบบการใช้ที่ดินที่และการขยายตัวของเมืองแตกต่างกันออกไป รูปแบบของกระบวนการทางนิเวศวิทยาที่นิยมนำมาใช้อธิบายการขยายตัวของความเป็นเมืองมี 4 ทฤษฎีหลักดังนี้ (Wilson and Schulz, 1978 : 42-47)

- ทฤษฎีรูปดาว (Star Theory) ริชาร์ด เอ็ม ฮูร์ด (Richard M. Hurd) อธิบายว่า การขยายตัวของเมืองนั้นเกิดมาจากบริเวณศูนย์กลางของเมืองที่เป็นที่รวมของเส้นทางคมนาคมสายหลักของเมือง อิทธิพลของเส้นทางคมนาคมจะมีผลทำให้เมืองขยายตัวออกไปตามเส้นทางรถยนต์ รถไฟ และรถไฟ ประชาชนส่วนใหญ่จะนิยมอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่นบริเวณใกล้เคียงกับเส้นทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คมนาคม ดังกล่าวในระยะเวลาที่สามารถเดิน ไปถึง ได้สะดวก ต่อมาภายในเมือง ได้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมดีขึ้น ประชาชนภายในเมืองนิยมใช้รถยนต์กันมากขึ้น พื้นที่ว่างที่อยู่ระหว่างเส้นทางคมนาคมก็จะมีประชาชนเข้าไปอาศัยอยู่กันหนาแน่นมากขึ้น พื้นที่ว่างดังกล่าวก็เชื่อมต่อกันเป็นพื้นที่เดียวกัน

- ทฤษฎีเสี้ยววงกลม (Sector Theory) โฮเมอร์ ฮอยต์ (Homer Hoyt) อธิบายว่า รูปแบบของการขยายตัวของเมืองจะเหมือนกับเสี้ยววงกลมหรือรูปขนมพาย (Pie-Shaped) และในแต่ละเมืองจะพบว่า การขยายตัวของเมืองออกไปยังพื้นที่ด้านนอกจะเป็นรูปเสี้ยววงกลมหนึ่งเสี้ยววงกลมหรือมากกว่าหนึ่งเสี้ยววงกลม และการขยายตัวของเมืองจะมีลักษณะดังนี้

1. การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามเส้นทางคมนาคมขนส่ง ที่เชื่อมไปยังศูนย์กลางทางการค้าและที่อยู่อาศัยบริเวณอื่น ๆ
2. การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามพื้นที่สูงและแม่น้ำ ล่าคลองในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม
3. การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามที่อยู่อาศัยของชุมชนชั้นสูงของสังคมห้องพักอาศัยราคาสูงมักจะเกิดขึ้นบริเวณย่านธุรกิจใกล้ๆ กับเขตที่อยู่อาศัยเก่า
4. เขตที่อยู่อาศัยค่าเช่าราคาสูง จะตั้งอยู่ติดกับเขตที่อยู่อาศัยค่าเช่าราคาปานกลาง

- ทฤษฎีหลายจุดศูนย์กลาง (Multiple-nuclei Theory) ชวนซี ดี. แฮร์ริส และเอ็ดเวิร์ด แอล. อัลล์แมน (Chauncy D. Harris and Edward L. Ullman) อธิบายว่า การขยายตัวของเมืองเกิดมาจากหลายจุดศูนย์กลาง ไม่ได้เกิดมาจากศูนย์กลางที่ใดที่หนึ่งเพียงแห่งเดียว เพราะในยุคปัจจุบันเมืองอุตสาหกรรม มีการพัฒนาศูนย์กลางด้านธุรกิจ ศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม และศูนย์กลางด้านที่อยู่อาศัยเกิดขึ้นจากหลายแห่ง แฮร์ริสและอัลล์แมน ได้เสนอแนวความคิดการขยายตัวของเมืองว่าเกิดจากหลายจุดศูนย์กลางมี 4 ประการดังนี้

1. ธุรกิจแต่ละประเภท มีความต้องการใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน ธุรกิจที่ต้องการใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเหมือนกัน จะมารวมตัวอยู่บริเวณที่มีทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ใช้เหมือนกัน เช่น เขตค้าปลีกจะตั้งอยู่ในทำเลที่ลูกค้าสามารถเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าได้ง่ายและสะดวกจากทุกทิศทางของเมือง เขตเมืองท่าจะตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำหรือทะเล เขตอุตสาหกรรมหนักเป็นเขตที่ต้องการพื้นที่ขนาดใหญ่ที่ติดกับเส้นทางคมนาคมขนส่ง เช่น แม่น้ำ ทะเล ถนน หรือใกล้กับเส้นทางรถไฟเพื่อสะดวกในการขนส่ง เป็นต้น

2. ธุรกิจที่เหมือนกันมักจะมีการรวมตัวอยู่บริเวณเดียวกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงการค้าจากการเปรียบเทียบและเลือกซื้อสินค้าของลูกค้า เช่น ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์จะไปรวมกลุ่มเป็นย่านขายรถยนต์ ทำให้ผู้ซื้อสามารถเปรียบเทียบคุณสมบัติและราคากับผู้ค้ารายอื่น ๆ ได้ง่าย

3. การใช้ที่ดินของธุรกิจที่แตกต่างกันทำให้เกิดความขัดแย้งต่อกัน และไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ เช่น พื้นที่สำหรับอยู่อาศัยไม่สามารถอยู่ในบริเวณเดียวกับเขตอุตสาหกรรม เพราะ พื้นที่สำหรับอยู่อาศัยต้องการความสงบ มีการขนส่งที่ดี และไม่มีปัญหามลภาวะ แต่เขตอุตสาหกรรมเป็นเขตที่มีเสียงดัง มีการขนส่งและใช้ยานพาหนะทั้งวัน และมีปัญหามลภาวะ

4. บริเวณที่มีราคาที่ดินสูงมากเป็นอุปสรรคทำให้ธุรกิจบางประเภทไม่สามารถเข้าไปทำธุรกิจได้ เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าที่ดินในราคาแพงทำให้ไม่คุ้มกับการลงทุนและผลกำไรที่ได้รับ นักลงทุนจึงต้องหาทำเลที่ตั้งแหล่งใหม่ที่เหมาะสมกับธุรกิจของที่จะดำเนินการ

สรุปได้ว่า ความเป็นเมือง เป็นกระบวนการที่ประชากรมาอยู่รวมกันมากขึ้น ทั้งด้านจำนวนและความหนาแน่น ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง อันเป็นผลทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรเหล่านั้นเปลี่ยนไปสู่วิถีชีวิตแบบเมือง

1.2 แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ต้องการนำเสนอการเติบโตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวง ข้าพเจ้าเล็งเห็นว่าปัจจุบันมีการสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี โดยนำเสนอผ่านโครงสร้างคอนกรีตที่ปรากฏอยู่ชัดเจนในปัจจุบัน ซึ่งมีอยู่มากมายตามท้องถนน เช่น โครงสร้างสะพาน ที่มีอยู่กระจายไปตามจุดต่าง ๆ ของเมือง จึงหยิบยกมานำเสนอในรูปแบบศิลปะภาพถ่าย

โดยการถ่ายภาพโครงสร้างสะพานคอนกรีต และปรับโทนสีขาวดำ ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างคอนกรีต ที่เป็นรูปทรง 3 มิติ แสดงให้เห็นเส้นโค้ง และเส้นตรง ซ้อนทับกัน และมีจุดนำสายตาในองค์ประกอบภาพ เพื่อให้เห็นถึงความเคลื่อนไหว มีมิติของรูปทรงต้นลึก โดยใช้โทนสีขาวดำ ไล่แสงเงาเพื่อเห็นมิติของภาพที่เคลื่อนไหว และเห็นระยะของวัตถุชัดเจน มีการคงพื้นผิวของคอนกรีต ที่มีลวดลายที่เกิดจากสภาพแวดล้อมหรือมลพิษในเมืองอีกด้วย

1.3 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1.3.1 เพื่อนำเสนอแนวคิดของเมืองที่เติบโตอย่างไม่สิ้นสุด

1.3.2 เพื่อนำเสนอรูปถ่ายโครงสร้างปกติทั่วไปให้เกิดมุมมองที่พิเศษ ภายใต้แนวคิดของเมืองที่กำลังขยายตัว

1.3.3 เพื่อให้ได้ซึ่งความสวยงามทางทัศนธาตุที่ปรากฏขึ้นจากการจัดวางรูปถ่ายโครงสร้าง

ของคอนกรีต และใช้สี โทนขาว ดำ เพื่อให้เห็น โครงสร้างอย่างเด่นชัดและสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อวัสดุ

1.4 ขอบเขตของโครงการ

1.4.1 ด้านเนื้อหาเรื่องราว

นำเสนอเกี่ยวกับมุมมองทัศนคติส่วนตัวในการประสบการณ์ที่ได้พบเห็น โครงสร้างคอนกรีตที่ปรากฏอยู่ทั่วไปตามท้องถนนในกรุงเทพฯ โดยวิเคราะห์ข้อมูลทางทัศนธาตุขององค์ประกอบภาพที่เกิดจากการถ่ายภาพ

1.4.2 ด้านรูปแบบและอิทธิพล

นำเสนอผลงานออกมาในรูปแบบภาพถ่าย 3 มิติ ซึ่งได้รับอิทธิพลทางศิลปกรรมจากลัทธิกึ่งนามธรรม ซึ่งเน้นความเป็นรูปทรง และ โทนดำ โดยผลงานสะท้อนถึงความรู้สึกถึงการเติบโตของโครงสร้างเมือง มีการลดทอนและเน้นรูปทรงเพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะตัว

1.4.3 ด้านเทคนิคและวิธีสร้างสรรค์

นำเสนอผลงานผ่านรูปแบบภาพถ่าย 3 มิติ ด้วยเทคนิคการพิมพ์ภาพบนผืนผ้าใบ จำนวน 6 ชิ้น เพื่อแสดงออกผ่านรูปทรงโครงสร้างคอนกรีต โดยมีภาพพื้นผิว และความเป็นคอนกรีตโดยปรับแสง โทนสี ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นเป็นการพัฒนาทั้งด้านทัศนคติความเป็นเมือง และการจัดวางทางทัศนธาตุ ด้วยมุมมองส่วนตัวในรูปแบบผลงานทางทัศนศิลป์ เพื่อนำเสนอความรู้สึกที่มีต่อรูปทรงของโครงสร้างคอนกรีตที่ปรากฏอยู่บนชิ้นงาน ผ่านมุมมองและกระบวนการสร้างสรรค์ อีกทั้งยังมีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ โดยการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านความรู้สึก ทัศนศิลป์ และวิเคราะห์ผลงานและปัญหางานชุดที่ผ่านมา รวมถึงรวบรวมมุมมองถ่ายภาพเพื่อนำมาวิเคราะห์ ซึ่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนช่วยในผลงานบรรลุเจตนาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.1 ศึกษาทฤษฎีทางศิลปะ ทั้งวิเคราะห์ทัศนธาตุเพื่อส่งผลต่อชิ้นงานที่ต้องการให้เกิด
อารมณ์ความรู้สึก

1.5.2 ปฏิบัติงานถ่ายภาพ เลือกมุมมอง เพื่อเชื่อมโยงกับความหมายของงาน

1.5.3 ปรับแต่งโทนสีของภาพในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมาจากการวิเคราะห์จากทฤษฎี
ทางศิลปะ

1.6 แหล่งข้อมูล

1.6.1 หนังสือทางศิลปะ

คอตติงตัน, เดวิด. ศิลปะสมัยใหม่: ความรู้ฉบับพกพา. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวลด์ส, 2554.

จิรพันธ์ สมประสงค์. หนังสือเรียนศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : แม็ค, 2554.

ฉัตรชัย อรรถปักษ์. องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2552.

ดวงพร เกียงคำ. Insight Photoshop CS4. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น, 2553.

ตะวัน พันธุ์แก้ว. คู่มือ Canon DSLR ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น, 2553.

วีรนิจ ทรรทรานนท์. เทคนิคการถ่ายภาพทิวทัศน์. กรุงเทพฯ : เอ็มไอเอส, 2551.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. ประวัติศาสตร์ศิลป์ตะวันตก ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์, 2549.

สมาน เถตระการ. การถ่ายภาพเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิค พรินต์ติ้ง, 2554.

1.6.2 เว็บไซต์

ยุวลักษณ์ เสี่ยงวาน และ สุชาติพิศ นิลม่วง. “สุนทรียศาสตร์,” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.ipesk.ac.th/ipesk/VISUALART/index1.html> (วันที่ค้นข้อมูล: 9 ธันวาคม 2013)

Catherine M. Grant (2009). “About this artist” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.moma.org>.

(วันที่ค้นข้อมูล : 11 ธันวาคม 2013)

“Constructivism” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.tfo.upm.es> (วันที่ค้นข้อมูล: 9 ธันวาคม
2013)

บทที่ 2

อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปะ

2.1 อิทธิพลจากศิลปะลัทธินามธรรม(Abstractionism Art)

ศิลปะนามธรรม หรือที่ผู้คนในวงการศิลปะหรือสาธารณะชน มักจะเรียกทับศัพท์ว่า แอบสแตร็คอาร์ต (Abstract Art) เป็นผลงานศิลปะที่มีรูปแบบศิลปะที่มีลักษณะรูปแบบศิลปะ (Art Style) ที่ให้ความสำคัญในเรื่องรูปแบบศิลปะ ได้แก่ เส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรง ลักษณะผิว โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาศิลปะ (Art Content)

ศิลปินในกลุ่มนี้มีความเชื่อทางศิลปะว่า คุณค่าที่แท้จริงของศิลปะ มิใช่ที่คุณค่าทางเรื่องราว หรือเนื้อหาที่ได้มีส่วนสำคัญต่อการกำหนดคุณค่าของศิลปะ เพราะเนื้อหาหรือเรื่องราวเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ภายนอกศิลปะ คือมีปรากฏตามสิ่งแวดล้อมทั่วไป เช่น ผู้คน สัตว์ ทัศนียภาพ อาคารบ้านเรือน ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งภายนอกผลงานศิลปะทั้งสิ้น แต่สำหรับสิ่งที่จะก่อเกิดความรู้สึกประทับใจ หรืออารมณ์แห่งความชื่นชมยินดี เมื่อสัมผัสศิลปะโดยแท้จริงกลับเป็นบทบาทของ Form เท่านั้น และ Form หรือองค์ประกอบที่เกิดจาก Visual Elements ต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ถือเป็นแก่นแกนอันแท้จริงของศิลปะทุกชนิดทุกประเภท ทุกสมัย ทุกช่วงเวลา Form จึงจัดเป็นสิ่งสากลในศิลปะ เช่น พรหมของชาวเปอร์เซีย เครื่องสังคโลกของชาวไทย ภาพเขียนบนผนังถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ฯลฯ ต่างล้วนมีสิ่งเดียวกันคือ Art Form ดังนั้นการสร้างงานศิลปกรรมจึงควรจะเหลือไว้เฉพาะส่วนที่สำคัญ คือ แสดงให้ปรากฏเพียง Art Form คือ เส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรง หรือลักษณะผิวก็เป็นการเพียงพอ (ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์, 2542: 43)

ศิลปะนามธรรม ใช้ภาษาภาพในการสื่อความหมายด้วยรูปทรง สี และลายเส้น เพื่อสร้างสัดส่วนซึ่งอาจจะประกอบขึ้นในระดับความเป็นนามธรรมที่แตกต่างกันไป ตั้งแต่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาไปจนถึงช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปะตะวันตก รับผิดชอบในการใช้มิติและความพยายามในการทำให้สมจริงมากที่สุด ขณะที่ศิลปะของวัฒนธรรมนอกทวีปยุโรปถูกเข้าถึง และแสดงให้เห็นแนวทางอันหลากหลายในการอธิบายประสบการณ์ของตัวศิลปิน จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปินหลายคนรู้สึกถึงความต้องการที่จะสร้างสรรค์ศิลปะแนวใหม่ ซึ่งสามารถที่จะถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และปรัชญา ดันตอที่ทำให้ศิลปินสร้างสรรค์งานศิลปะของตนเองนั้นมีหลากหลาย และสะท้อนให้เห็นสภาพก่อนการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและปัญญาในทุกแง่มุมของวัฒนธรรมยุโรปในขณะนั้น

ศิลปะนามธรรม ศิลปะไร้รูปแบบตายตัว ศิลปะไร้รูปธรรม และศิลปะไม่แสดงลักษณะ คือ

ศิลปะที่เกี่ยวข้องกันอย่างหลวม ๆ แม้ในความหมายเชิงลึกอาจมีความแตกต่างกันก็ตาม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะนามธรรมชี้ให้เห็นการละทิ้งค่านิยมในการสร้างสรรค์ภาพให้มีความสมจริงของวงการศิลปะ การวาดภาพโดยที่ไม่เน้นความสมจริงนี้อาจแสดงไว้เพียงเล็กน้อยบางส่วน หรืออาจจะแสดงไว้โดยสมบูรณ์ทั้งชิ้นงาน ศิลปะนามธรรมคงอยู่ต่อเนื่องเรื่อยมา แม้แต่ศิลปะที่พยายามจะทำให้มีองศามากที่สุดก็อาจจะเรียกได้ว่าเป็นศิลปะนามธรรม และตั้งแต่การแสดงภาพอย่างสมบูรณ์แบบเริ่มมีความยุ่งยากที่จะเข้าถึงแก่นแท้ งานศิลปะที่ใช้ความเป็นอิสระและแตกต่างไปจากเดิมทั้งรูปแบบ และการใช้สีซึ่งมีความเด่นสะดุดตาที่อาจถูกเรียกว่าเป็นศิลปะนามธรรมได้ด้วยเช่นกัน ศิลปะนามธรรมโดยสมบูรณ์คือศิลปะที่ไม่สามารถโยงเข้ากับแหล่งอ้างอิงรูปธรรมใดได้เลย ตัวอย่างเช่น ในศิลปะนามธรรมทรงเรขาคณิตน้อยครั้งที่เราจะพบแหล่งต้นตอของแนวคิดหรือรูปทรงที่ปรากฏเป็นรูปธรรมในธรรมชาติ ซึ่งทั้งศิลปะรูปแบบตายตัวและศิลปะนามธรรมโดยสมบูรณ์ต่างก็มีความเฉพาะตัวที่เหมือน แต่ศิลปะรูปแบบตายตัวและศิลปะเสมือนจริง (หรือศิลปะสำนึมนิยม) มักจะมีบางส่วนที่เป็นนามธรรมปรากฏด้วยอยู่บ่อยครั้ง

ภาพที่ 2.1 Robert Delaunay, 1912-1913, le Premier Disque, 134 cm

ที่มา : <http://en.wikipedia.org/wiki/> [online] (2013)

ทั้งศิลปะนามธรรมทรงเรขาคณิตและศิลปะนามธรรมแบบพลิ้วไหว มักจะมีความเป็นนามธรรมโดยสมบูรณ์อยู่บ่อยครั้ง และหนึ่งในพัฒนาการอันหลากหลายของศิลปะที่กลายมาเป็นศิลปะนามธรรมบางส่วน เช่น ศิลปะคติโพวิสต์ที่เน้นการใช้สีแบบผิดแปลกอย่างจงใจและเด่นชัด หรือลัทธิวิสม์ที่เน้นการทำให้รูปแบบการวาดภาพสิ่งต่างๆ ในชีวิตจริงผิดแปลกไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด

กล่าวสำหรับความหมายของศิลปะนามธรรม มีนักวิชาการศิลปะบางคนให้นิยามว่า

“Abstract art is rearrangement of forms found in nature” ซึ่งหมายความว่า “ศิลปะนามธรรมคือ

การนำเอารูปทรงต่างๆ มาจัดทำขึ้นใหม่” หากพิจารณาตามความหมายข้างต้น ศิลปะนามธรรมอาจเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีลักษณะรูปแบบกึ่งนามธรรมหรือที่เรียกว่า Semi-Abstract ก็ได้ หรือบางคนอาจถึงกับตีความไปว่า ศิลปะทุกประเภท ถือเป็นศิลปะนามธรรมทั้งสิ้น เพราะไม่มีศิลปะชนิดใดที่ไม่เกิดจากการปรับปรุง ปรากฏการณ์ที่พบเห็นภายนอก หรือแม้แต่จะเป็นวาดภาพแบบเหมือนจริง ก็ยังไม่สามารถจำลอง ได้เหมือนทุกอย่างตามแบบที่ปรากฏได้ จึงถือเป็นการจัดกระทำรูปแบบใหม่อยู่ดี ซึ่งหมายความว่า อยู่ในขอบเขตของศิลปะนามธรรม

อย่างไรก็ตามสำหรับศิลปะนามธรรมในงานเขียนเรื่องนี้ ผู้เขียนอาจจะหมายถึง ศิลปะที่ถูก สร้างสรรค์ขึ้น โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหา ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่า Non-Objective Art หรือ Non-Figuration Art ซึ่งเป็นศิลปะที่ศิลปินมุ่งหมายแสดงการจัดกระทำทัศนธาตุเท่านั้น

ดังนี้ ในทางประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก งานศิลปะลัทธินามธรรมตามขอบเขตดังกล่าว ข้างต้น เริ่มปรากฏขึ้นครั้งแรกในกรุงปารีสเมื่อ ค.ศ.1906 ด้วยการเริ่มต้นทดลองของกลุ่มคิวบิสม์ ต่อมาเคนดินสกี (Kandinsky, ค.ศ.1866-1944) จิตรกรชาวรัสเซีย ผู้มาอาศัยและใช้ชีวิตในเยอรมัน ได้เริ่มต้นสร้างสรรค์ผลงานแบบนามธรรมบริสุทธิ์อย่างจริงจังตั้งแต่ ค.ศ.1910 เป็นต้นมา จนเคนดิน สกีได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาของศิลปะนามธรรมเคนดินสกีเขียนภาพนามธรรม ด้วยการระบายสีน้ำ ที่ปราศจากเนื้อหาใดๆ (Whitford. 1999 : 42)

ในปี ค.ศ. 1913 ศิลปะนามธรรมจากยุโรปได้ถูกนำเข้าสู่สหรัฐอเมริกา ในงานแสดง Armory Show ที่นครนิวยอร์ก มีส่วนเสริมสร้างให้ศิลปินอเมริกาตื่นตัวในการสร้างศิลปะนามธรรมเป็น อย่างมาก ต่อมาใน ค.ศ. 1917 จิตรกรชาวดัตช์ ชื่อ มงเดรียน (Mondrian, ค.ศ. 1872-1944) ได้พัฒนา รูปแบบศิลปะนามธรรมขึ้นมาอีกเป็นลักษณะใหม่ โดยการใช้เพียงเส้นตรง สีเหลี่ยม และพื้นสีอัน เกิดจากเส้นตัดพาดกัน ผลงานของเขาถูกเรียกว่าเป็นศิลปะนามธรรมเรขาคณิต (Deicher. 1999 : 15-17)

ดูประการหนึ่งว่าศิลปะนามธรรมเป็นลัทธิศิลปะที่สอดคล้องกับวิถีใหม่ ของบริบทสังคม อุตสาหกรรมทั้งยุโรปและสหรัฐอเมริกา จนเกิดการสร้างงานแบบนามธรรมอย่างแพร่หลาย ถึงขั้น ที่ในปี ค.ศ. 1930 ได้เกิดการแสดงศิลปะนามธรรมนานาชาติขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงปารีส ซึ่งสร้าง กระแสการสร้างงานนามธรรมอย่างคึกคักยิ่งขึ้น และใน ค.ศ. 1936 จิตรกรแนวนามธรรมในสหรัฐก็ ได้มีการเคลื่อนไหวจัดตั้ง “สมาคมศิลปินนามธรรมแห่งอเมริกัน” (The Association of American Abstract Artists) ขึ้นที่ นครนิวยอร์ก (สงวน รอดบุญ.2523 : 2)

ภาพที่ 2.2 Wassily Kandinsky, On White 2, 1923

ที่มา :http://en.wikipedia.org/wiki/File:Kandinsky_white.jpg [online] (2013)

ศิลปะนามธรรมอันเป็นแนวคิด และรูปแบบทางศิลปะของตะวันตกแพร่หลายเข้าสู่ประเทศไทยและได้รับความนิยมในช่วงทศวรรษ 2500 อันเป็นช่วงเวลาที่แรงขับเคลื่อนทางสังคมและเศรษฐกิจของไทยส่งผลให้วงการศิลปกรรมของประเทศในขณะนั้นก้าวหน้าขึ้นอย่างมากมา ความเฟื่องฟูของวงการศิลปะในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2504-2507 ส่งผลให้แนวโน้มของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมีหลากหลายแนว ไม่ว่าจะเป็นศิลปะแนวภาพเหมือน (Realistic) แนวประเพณีนิยม ศิลปะแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract Art) ลัทธิคิวบิสม์ (Cubism) ศิลปะนามธรรม (Abstract Art) ลัทธิสำแดงพลังอารมณ์แนวนามธรรม (Abstract Expressionism) และ ลัทธิเหนือจริง (Surrealism) เป็นต้น ท่ามกลางความหลากหลายของรูปแบบศิลปกรรมที่กล่าวมา ในตอนปลายทศวรรษ 2500 ถึงกลางทศวรรษ 2510 รูปแบบการสร้างสรรค์งานที่ได้รับความนิยมสูงสุด คืองานแบบนามธรรม

กล่าวโดยรวมศิลปะนามธรรมสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ

1. ศิลปะนามธรรมแบบโรแมนติก (Abstract Romantic) เป็นกลุ่มศิลปินผู้สร้างงานนามธรรม ที่สำแดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างเสรี โดยส่งผ่านลักษณะรูปแบบศิลปะที่อิสระ ซึ่งศิลปินอาจมีพื้นฐานทางอารมณ์มาจากความรัก ความเศร้า ความห้าวหาญ ฯลฯ แล้วมักจะแสดงออกอย่างทันที ศิลปะนามธรรมแบบนี้มีแคนเดนสกีเป็นผู้นำ และมีผู้สืบต่ออย่างหลากหลายลัทธิต่อๆ เช่น พวกแอบสแตรกเอ็กเพรสชันนิสม์ (Abstract Expressionism) เป็นต้น

ภาพที่ 2.3 Robert Motherwell, Elegy to the Spanish Republic No. 110, 1971

ที่มา : http://en.wikipedia.org/wiki/File:Robert_Motherwell [online] (2013)

2. ศิลปะนามธรรมแบบคลาสสิก (Abstract Classic) เป็นการสร้างงานนามธรรมที่ผ่านการคิดไตร่ตรองการวางแผนอย่างมีระบบมีกฎเกณฑ์ โดยใช้รูปทรงเรขาคณิตควบคุม ศิลปินกลุ่มนี้มีมิงเดรียน เป็นผู้นำทางการสร้างสรรค์และได้รับอิทธิพลต่อ Abstract แบบขบคม เช่น ในอเมริกา

ภาพที่ 2.4 Victor Vasarely, Museum Fondation Vasarely, in Aix-en-Provence, C. 2005.

ที่มา : <http://www.ipesk.ac.th/ipesk/VISUALART/lesson455.html> [online] (2013)

ศิลปะลัทธินามธรรมนับว่าเป็นการสร้างงานที่กล้าหาญ และกล้าสลายทลายกำแพงลักษณะรูปแบบศิลปะแบบเดิม โดยสลัดทิ้งซึ่งเนื้อหาศิลปะออกไปอย่างทำทลาย ผลงานของพวกเขาจึงเป็นกุญแจไขไปสู่ความเป็นอิสระแห่งการสร้างสรรค์ของศิลปินคนอื่น ๆ และเกิดกลุ่มศิลปะนามธรรมตามมาหลายกลุ่มเกินกว่าที่จะสาธยายได้หมด อย่างไรก็ตาม สำหรับกลุ่มลัทธิศิลปะที่เกิดจากการขยายผล ตามหลักสุนทรียภาพตามแนวลัทธินามธรรมที่โดดเด่นมีดังนี้

กลุ่มซูพรีมาติสม์ (Suprematism) นำโดยมัลเลวิช (Malevich, 1878-1935) จิตรกรชาวรัสเซีย

ลัทธินามธรรมกลุ่มนี้เริ่มต้นและเคลื่อนไหวประมาณ ค.ศ.1913-1915 จัดเป็นศิลปะนามธรรมแบบเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนุญเตเห็นไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรขาคณิตอันบริสุทธิ์อย่างแท้จริง จากการผสมกันของรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมจัตุรัส สามเหลี่ยม วงกลมและกากบาท ซึ่งศิลปินจะแสดงออกอย่างง่าย ๆ โดยมากจะให้ผลงานปรากฏบนพื้นสีขาวสะอาดดังผลงานของมัลเลวิชภาพ “Suprematist Composition; White on White” ปัจจุบันเป็นสมบัติของพิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ นครนิวยอร์ก

กลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) นำโดยศิลปินชาวรัสเซีย ชื่อทาทลิน (Vladimir Tatlin, ค.ศ. 1875-1953) เริ่มต้นและเคลื่อนไหวที่มอสโก และขยายการเคลื่อนไหวในยุโรป ประมาณ ค.ศ. 1913-1917 กลุ่มนี้แสดงออกในผลงานสาขาประติมากรรม โดยการใช้วัสดุที่หลากหลาย เช่น ลวด ตะปู กระจก ไม้ กระดาษ พลาสติก กระจก โลหะ

ภาพที่ 2.5 Vladimir Tatlin, Model for the 3rd International Tower, (1919-1920)

ที่มา : <http://www.tfo.upm.es/docencia/ArtDeco/constructivismo.htm> [online] (2013)

กลุ่มนีโอพลาสติกิซึม (Neo-Plasticism, ค.ศ. 1875-1953) ผู้นำคือจิตรกรชาวดัตช์ ชื่อมงเดเรียน (Mondrian, ค.ศ. 1872-1944) งานลัทธินี้เน้นการจัดองค์ประกอบจากเส้นตรงที่ตัดกัน ได้มุมฉากระหว่างกันทั้งแกนตั้งและแกนนอน เพื่อให้เกิดพื้นที่และช่องไฟอันงดงามลงตัว พร้อมกับการใช้สีสดใสบริสุทธิ์ของแม่สีขั้นที่ 1 สอดสลับด้วยพื้นที่สีขาว สีดำ และสีเทา ลงในพื้นที่บางส่วน ซึ่งถือเป็นแบบฉบับของนามธรรมแบบคลาสสิก

แอบสแตรก เอ็กซเพรสชันนิสต์ (Abstract Expressionism) นำโดยแคนดิสกี และต่อมาได้รับการพัฒนาจากศิลปินอเมริกันหลายคนรวมทั้งศิลปินยุโรป ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสูงมากที่สุด คือ กลุ่ม Action Painters ซึ่งจิตรกรจะมีวิธีวาดรูปต่างไปจากจิตรกรธรรมดาทั่วไป พวกเขาจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นภาพขึ้นมา เช่น สาดสี โรยสี ข้างสีแทนการใช้พู่กัน ด้วยลีลาการสร้างงานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างไปจากการเขียนภาพทั่วไป จึงถูกเรียกว่าพวกจิตรกรที่ผสมผสานท่าทางการสร้างสรรค์ หรือ Action Painters ศิลปินกลุ่มนี้ที่รู้จักกันดีคือ แจคสัน พอลลอค จิตรกรชาวอเมริกัน

ภาพที่ 2.6 Jackson Pollock, Number 18, 1950

ที่มา : <http://www.abstract-art-framed.com/abstract-expressionism-art.html> [online] (2013)

เซอร์เรียลลิสม์กลุ่มนามธรรม (Surrealism Automatism) กลุ่มนี้มีผู้ร่วมความคิดนี้หลายคน เช่น อังเดร มาซง (Masson) ฮวน มีโร (Joan Miro) มัตตา (Matta) ฯลฯ (กัจจกร สุนพงษ์ศรี. 2523 : 225-226)

จากอิทธิพลที่ได้มาจากศิลปะนามธรรม คือ ความคิดในการสร้างสรรค์งานที่มุ่งเน้นให้เกิดการตัดทอนบางสิ่งบางอย่างที่นอกเหนือจากแกนหลักที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งต้องการนำเสนอโครงสร้างที่กำลังเติบโตเท่านั้น ซึ่งศิลปะนามธรรมนั้นมุ่งเน้นในการนำเสนอความน่าสนใจขององค์ประกอบภาพที่เกิดขึ้น โดยการกลั่นกรองความคิดมาแล้วก่อนจะนำเสนอผลงาน โดยแตกต่างที่เทคนิควิธีการในการนำเสนอ แต่ยังคงมีเอกลักษณ์ของความเป็นศิลปะนามธรรมอยู่ในตัวผลงานอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีความแตกต่างกับศิลปะในลัทธิอื่น ๆ

ซึ่งได้นำเอามาใช้ในการทำงานภาพถ่ายที่มุ่งเน้นความงามทางทัศนธาตุค้ำึงถึงองค์ประกอบภาพของโครงสร้างคอนกรีตที่เกิดขึ้น ที่เน้นเส้น แสงเงา และโทนสีของงาน และปรับแต่งเพื่อให้ได้โทนสี ขาว เทา ดำ อย่างชัดเจน เพื่อให้ภาพโครงสร้างมีความเด่นชัด และน่าสนใจ

2.2 อธิปไตยจากศิลปะนามธรรมกลุ่มซูพรีมาติสม์ (Suprematism)

ซูพรีมาติสม์คือ การหาบริเวณว่างของภาพในแง่ของความรู้สึกที่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกไม่สามารถจะรักษาไว้ได้ และไม่มีความจริงแท้ที่จะยึดถือ ศิลปินในกลุ่มนี้ จึงเขียนภาพโดยจัดรูปทรงง่าย ๆ เช่น รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมใหญ่ ๆ จัดสีเรียบ ๆ แล้วไม่เขียนอะไรอีกเลย เป็นการจัดบริเวณว่างเสนอแก่ผู้ชมให้ใช้อารมณ์ และความรู้สึกเอาเอง

กลุ่มซูพรีมาติสม์ (Suprematism) นำโดยมัลเลวิช (Malevich, ค.ศ. 1878-1935) จิตรกรชาวรัสเซีย ลัทธินามธรรมกลุ่มนี้เริ่มต้นและเคลื่อนไหวประมาณ ค.ศ. 1913-1915 จัดเป็นศิลปะนามธรรมแบบเรขาคณิตอันบริสุทธิ์อย่างแท้จริง จากการผสานกันของรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมจัตุรัส สามเหลี่ยม วงกลม และกากบาท ซึ่งศิลปินจะแสดงออกอย่างง่าย ๆ โดยมากจะให้ผลงานปรากฏบนพื้นสีขาวสะอาดดังผลงานของมัลเลวิช ภาพ “Suprematist Composition; White on White” ปัจจุบันเป็นสมบัติของพิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ นครนิวยอร์ก

ภาพที่ 2.7 Kazimir Malevich, Suprematist Composition: White on White, 1918, Oil on canvas, 79.4 x 79.4 cm.

ที่มา : <http://www.arscentre.com/2012/09/kazimir-malevich-suprematist.html> [online] (2013)

กลุ่มแรก ๆ ที่ทำงานด้านศิลปะเชิงแนวคิด คือกลุ่มลัทธิซูพรีมาติสม์ (Suprematism) คาซิมิร์ มาเลวิช (Kashmir Malevich) ค.ศ. 1878-1935 โดยวางทฤษฎีภาพเขียนชื่อว่า จัตุรัสสีดำ (1915) ไว้ว่า กำหนดวิธีเขียน และกรรมวิธีอื่น ๆ ให้อยู่ในรูปทรงเรขาคณิตแบบง่าย เช่น รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม หรือกากบาท ศิลปินยึดหลักที่ว่าปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลก ไม่มี ความหมายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวเองเลย จุดสำคัญส่วนใหญ่คือ ความรู้สึกของผู้ดูเมื่อพบสิ่งต่าง ๆ ในโลกรอบ ๆ ตัวต่างหาก ความรู้สึกนี้ จะปรากฏเด่น สร้างความคิดสร้างสรรค์ สะท้อนใจมนุษย์มากกว่ารูปร่างของวัตถุ นั้น ๆ

กลุ่มซูพรีมาติสม์มีความสนใจในความเป็นนามธรรม โดยคำนึงถึงพื้นผิวของภาพ ที่ปรากฏ บนผ้าใบ ซึ่งเป็นสื่อในการวาดภาพ ซึ่งมีความจริงจังในการนำเสนอแนวคิดนี้เป็นอย่างมาก โดยใช้ สีเข้มในการแสดงความเคลื่อนไหวของภาพ มาเลวิชได้รับแรงบันดาลใจจากวรรณกรรม หรือบท กวีซึ่งนำมาหลอมรวมเป็นชิ้นงาน โดยใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อจะนำออกมาสื่อสาร โดยเชื่อมโยงกับ สิ่งของบางอย่าง เป็นการนำเสนอศิลปะในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างเช่นงาน Black Square on a White Ground โดยเลือกรูปทรงสี่เหลี่ยมสีดำ บนพื้นสีขาว แต่ก็ยังคำนึงถึงพื้นผิวของภาพวาด เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 Kasimir Malevich, Black Square on a White Ground 1914–15, Oil on linen, 80 x 80 cm
ที่มา : <http://www.tate.org.uk/context-comment/articles/black-moods>[online] (2013)

ซึ่งแนวความคิดของกลุ่มซูพรีมาติสม์นั้น ได้แสดงเอกลักษณ์ในตัวเองอย่างชัดเจน ทั้ง แนวความคิด เทคนิค วิธีการนำเสนอ โดยให้ความน่าสนใจในจุด ๆ หนึ่ง ซึ่งความน่าสนใจของงาน ที่นำเสนอ ศิลปินได้ตัดทอนรูปทรง คงเหลือไว้แต่ความน่าสนใจของพื้นผิวของชิ้นงาน ซึ่งคาดว่าผล ที่ออกมานั้นมีความน่าสนใจไม่มากนักน้อย ซึ่งได้นำหลักคิดเหล่านี้มาปฏิบัติในงานที่มุ่งเน้น โครงสร้างของคอนกรีตเป็นหลัก และคำนึงถึงองค์ประกอบของภาพ ให้สอดคล้องกับแนวความคิด ของงานด้วยนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 อิทธิพลจากภาพถ่ายนามธรรม

การถ่ายภาพมาจากภาษาอังกฤษว่า “Photography” มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ “Phos” และ “Graphien” คำว่า “Phos” หมายถึง แสงสว่าง และ “Graphien” หมายถึง การเขียน เมื่อรวมคำทั้งสองแล้วจึงมีความหมายว่า การเขียนด้วยแสงสว่าง (สมาน เจริญการ 2543 : 21)

การถ่ายภาพเป็นเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตภาพ โดยอาศัยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ แก่กล้องถ่ายภาพ วัสดุไวแสง และแสงสว่าง ฉะนั้นในการผลิตภาพถ่าย จะต้องมีความรู้ และทักษะการใช้กล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์ประกอบ ฟิล์ม กระดาษอัดภาพ น้ำยาชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในกระบวนการล้างฟิล์มและอัดขยายภาพ หลักการในการถ่ายภาพ รวมทั้งความรู้ด้านศิลปะ แสง สี การจัดองค์ประกอบของภาพ เป็นต้น (สมาน เจริญการ 2543 : 21)

วิชาการถ่ายภาพนั้น ได้มีการพัฒนาต่อเนื่องกันมาหลายร้อยปีตามลำดับ ก่อนที่จะมีกล้องถ่ายภาพเพื่อการบันทึกภาพให้เหมือนจริงนั้นมนุษย์ในสมัยโบราณ ได้ใช้วิธีการวาดภาพเพื่อการบันทึกภาพเพื่อบันทึกความทรงจำและใช้ในการสื่อความหมายซึ่งการวาดภาพดังกล่าว ต้องใช้เวลานานและได้ภาพที่ไม่เหมือนจริงตามธรรมชาติ ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ทำให้มนุษย์พยายามคิดค้นหาวิธีสร้างภาพโดยใช้เวลาน้อยลงและให้ได้ภาพที่สมบูรณ์เหมือนธรรมชาติยิ่งขึ้น หลังจากที่มนุษย์ประสบความสำเร็จแล้วครั้งแล้วครั้งเล่า จนในที่สุด ในศตวรรษที่ 19 มนุษย์ก็ประสบความสำเร็จในการคิดค้นกระบวนการสร้างภาพ จากผลของการทดลองของนักวิทยาศาสตร์ที่ได้พัฒนาความรู้จากศาสตร์ 2 สาขา คือ สาขาฟิสิกส์ได้แก่เรื่องของแสงและกล้องถ่ายภาพ และสาขาเคมี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฟิล์มสารไวแสงและน้ำยาสร้างภาพ (สมาน เจริญการ 2543 : 7)

การถ่ายภาพเป็นการรวมหลักการที่สำคัญ 2 ประการเข้าด้วยกันคือ การทำให้เกิดภาพจำลองของวัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ปรากฏบนฉากรองรับได้และการใช้สื่อกลาง ในการบันทึกภาพจำลองของวัตถุ นั้น ให้ปรากฏอยู่ได้อย่างคงทนถาวร (Michael Bussellen.d. : 10)

กล้องถ่ายภาพนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับนักถ่ายภาพ และเนื่องจากในปัจจุบันกล้องถ่ายภาพมีอยู่มากมายหลายแบบ หลายชนิดหลายรุ่น และหลายยี่ห้อ แต่ละแบบดังกล่าวก็มีประสิทธิภาพในการใช้งานแตกต่างกันออกไป มีทั้งชนิดที่ถ่ายภาพได้ง่ายๆราคาถูก จนถึงชนิดที่มีกลไกสลับซับซ้อน มีระบบอัตโนมัติต่าง ๆ ราคาตั้งแต่ปานกลางถึงราคาสูง นั้นการเลือกกล้องให้ได้ถูกใจเหมาะสมกับจุดประสงค์ในการใช้งานนั้น นับเป็นเรื่องที่ลำบากใจไม่น้อย สำหรับผู้ที่เพียงต้องการมีกล้องไว้ถ่ายภาพเล่น ๆ นานทีปีหนก็คงไม่จำเป็นต้องซื้อกล้องที่ใช้ฟิล์มขนาดใหญ่ แต่สำหรับนักถ่ายภาพที่หวังผลพิเศษออกไป ก็ควรเลือกกล้องที่มีระบบการทำงานที่จะเอื้ออำนวยให้การสร้างสรรค์งานถ่ายภาพให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งก็คงมีราคาสูงขึ้นไปตามลำดับ

(สมาน เจริญการ 2543 : 43)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการงานพื้นฐานของกล้องถ่ายภาพ คือการที่แสงสะท้อนจากวัตถุ เดินทางเป็นเส้นตรงผ่านช่องเล็ก ๆ ของกล้องที่เหลื่อม เกิดภาพของวัตถุบนฉากรองรับด้านตรงกันข้ามเป็นภาพหัวกลับ อันเป็นหลักการสร้างกล้องรูเข็มในสมัยโบราณ กล้องถ่ายภาพได้พัฒนาโดยลำดับ เช่นมีการนำเอาเลนส์นูนมาติดตั้งที่ช่องรับแสงที่มีขนาดเล็ก เพื่อช่วยรวมแสงให้เข้าไปในตัวกล้องให้มากขึ้น ทางด้านตรงข้ามของเลนส์เป็นตำแหน่งที่ตั้งวัสดุไวแสงหรือฟิล์ม สามารถปรับตัวเลนส์ เพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนบนฟิล์มได้ มีการติดตั้งโคอะเฟรมปรับให้เกิดช่องรับแสงขนาดต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนที่เรียกว่าชัตเตอร์ ทำหน้าที่ควบคุมเวลาในการเปิด - ปิดม่าน เพื่อให้ปริมาณแสงตกกระทบกับฟิล์มตามความเหมาะสม และยังมีช่องเล็งภาพเพื่อช่วยในการองค์ประกอบของภาพถ่ายให้เกิดความสวยงาม (สมาน เจริญการ 2543 : 25)

กล้องถ่ายภาพในปัจจุบัน มีการประดิษฐ์รูปแบบให้มีลักษณะภายนอกและกลไกภายใน ให้มีส่วนอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถ่ายภาพทั้งระบบปรับธรรมชาติ ระบบกึ่งอัตโนมัติ และระบบอัตโนมัติ (สมาน เจริญการ 2543 : 26)

การถ่ายภาพนั้นเริ่มต้นด้วยภาพขาวดำ และภาพขาวดำก็ไม่ได้ถูกทิ้งขว้างเหมือนที่วิจิวขาวดำในยุค 1970 ซึ่งเป็นยุคของทีวีสี เพราะการมาถึงของสีก็ไม่ได้ทำให้ภาพขาวดำกลายเป็นของเก่าคร่ำครึแต่อย่างใด และยิ่งในยุคที่เรามีคอมพิวเตอร์อันชาญฉลาดในการตกแต่งภาพ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสีก็ไม่มีทางจะง่ายไปกว่านี้ได้อีกแล้ว แต่มันก็ไม่เหมือนกับงานอื่น ๆ ในยุคดิจิทัลที่อาศัยเพียงแค่การกดปุ่มหรือกนะ เพราะช่างภาพเองก็จำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการมองด้วยเช่นกัน

การสร้างภาพถ่ายให้สวยงาม และมีคุณค่า นั้น นอกจากการให้ภาพได้รับแสงได้พอดี มีความคมชัดแล้ว การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพ การเลือกมุมถ่ายที่เหมาะสม ตลอดจนในภาพมีเนื้อหาที่น่าสนใจ สามารถดึงดูด โน้มน้าวจิตใจของผู้ดูให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตามนั้น ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง

การสร้างภาพถ่ายมีลักษณะเหมือนกันกับการวาดภาพของจิตรกร ซึ่งเริ่มจากกระดาษที่ว่างเปล่า สร้างสรรค์แนวคิด หาเรื่องราว จัดวางตำแหน่งขององค์ประกอบภาพต่าง ๆ ให้เหมาะสม ให้เกิดภาพที่สวยงาม นักถ่ายภาพที่ดีจึงต้องเป็นผู้ที่มีแนวความคิดสร้างสรรค์ สามารถค้นหาสิ่งที่น่าสนใจในธรรมชาติแวดล้อม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ให้มีบรรยากาศเกิดความรู้สึกได้ (สมาน เจริญการ 2543 : 107)

ในการสร้างภาพถ่ายขึ้นมาแต่ละภาพ ที่จะให้เรื่องราว ความรู้สึก ความสวยงาม มีคุณค่า นั้นย่อมต้องมีสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาพ นั่นคือองค์ประกอบ องค์ประกอบของภาพในแต่ละภาพจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปในหลายรูปแบบ เช่น

- รูปทรง ภาพที่ให้รูปทรงจะมีมิติคือ กว้าง ยาว ลึก ได้แก่ ทรงสี่เหลี่ยม ทรงสามเหลี่ยม ทรง

กลมทรงกระบอก ฯลฯ เช่น การถ่ายอาคาร ตึก วัด ผลไม้ วัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะประกอบด้วยรูปทรงที่เด่นชัด มีมิติจำเป็นต้องจัดทิศทางของแสง เลือคมุมในการถ่ายให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ภาพที่สวยงามมีแสงเงา มีมิติ

- รูปร่าง ได้แก่ ภาพที่เน้นเฉพาะรูปร่างขององค์ประกอบ ไม่ได้แสดงรายละเอียด เช่น ภาพถ่ายย้อนแสงให้มองเห็นรูปร่างลักษณะของวัตถุเป็นภาพเงาคำ เช่น แขนไม้ ดันตาล เกวียน คน ลวดลายต่างๆ เป็นต้น

- น้ำหนักสี วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่มีในธรรมชาติ จะมีน้ำหนักของสี มีค่าของความสว่าง และความเข้มไม่เหมือนกัน และถ้าวัตถุสิ่งของต่างๆเหล่านั้นได้รับแสง เงา ที่ต่างกันไปอีกด้วย เช่น สีขาวของเสื้อของผู้ที่ยืนอยู่กลางแจ้งจะขาวกว่าผู้ที่อยู่ใต้ร่มไม้หรืออยู่ในห้องซึ่งจะมีสีค่อนข้างเป็นสีเทาอ่อนและเทาเข้มตามลำดับ

น้ำหนักของสีที่แตกต่างกันจะให้ความลึกของภาพ เช่นภาพภูเขาที่สลับซับซ้อน ที่อยู่ใกล้จะมีสีเข้ม ที่ไกลออกไป สีจะอ่อนจางลงไปตามลำดับ (สมาน เคนระการ 2543 : 108)

ลักษณะของน้ำหนักสีของภาพที่มีบริเวณส่วนใหญ่สว่างขาวสดใส เรียกว่าภาพไฮคีย์ ให้มีรู้สึกอ่อนหวาน นุ่มนวล ส่วนภาพที่มีบริเวณส่วนใหญ่เข้ม มีเงาและมีด เรียกว่าภาพโลว์คีย์ ให้ความเข้มแข็ง ลึกลับ

- ลักษณะพื้นผิว ลักษณะของพื้นผิวเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการสร้างภาพ ลักษณะพื้นผิวของวัตถุ มีมากมายหลายชนิดให้ความสวยงาม และความรู้สึกเร้าอารมณ์ ที่แตกต่างกัน เช่น ผิวของแก้ว หรือกระจกที่มันเรียบ ผิวของพื้นทราย ผิวของหินที่ขรุขระ ผิวลายไม้ ผิวของเหล็กที่ถูกสนิมกัดกร่อน ผิวของวีรรอยเหยย่นบนใบหน้า คนชรา ฯลฯ การรู้จักเลือกลักษณะพื้นผิว ประกอบในภาพที่เหมาะสม เช่น จัดวัตถุผิวเรียบ บนพื้นผิวที่ขรุขระ จะทำให้ภาพมีลักษณะที่ตัดกันมองเห็นวัตถุผิวเรียบได้เด่นชัดขึ้น เป็นต้น

- รูปแบบ ได้แก่ การจัดองค์ประกอบของภาพที่มีลักษณะซ้ำ ๆ กันของวัตถุ อาจแสดงในลักษณะของเส้น รูปร่าง ลักษณะพื้นผิว ฯลฯ จะช่วยให้ภาพถ่ายมีความแปลกน่าดูยิ่งขึ้น (สมาน เคนระการ 2543 : 109)

- เส้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดองค์ประกอบภาพ สามารถบอกลักษณะโครงสร้างของภาพ เป็นตัวนำสายตาไปสู่จุดเด่น หรือจุดสนใจของภาพถ่าย เชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพ ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ และการเคลื่อนไหว เป็นต้น ลักษณะของเส้นต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดองค์ประกอบของภาพ เช่น เส้นตรงหรือเส้นแนวตั้ง แสดงถึงความสง่าภาคภูมิ เส้นขวางหรือเส้นแนวนอน แสดงถึงความรู้สึกสงบนิ่ง เส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหว เส้นโค้งและเส้นคดเคี้ยวให้ความรู้สึกอ่อนช้อยนุ่มนวล

การจัดวางตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์ประกอบในภาพถ่าย จะต้องให้เกิดความสมดุลซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะ คือความสมดุลที่เท่ากัน ได้แก่ การจัดองค์ประกอบภาพที่ให้องค์ประกอบที่มีขนาด รูปทรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และน้ำหนักสีทั้งสองข้าง ซ้ายขวาเท่ากัน ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน ภาพประเภทนี้จะมียุคประกอบของภาพ เช่น ขนาด รูปทรง และน้ำหนักสี ทั้งสองข้างซ้ายขวาไม่เหมือนกัน แต่เมื่อประกอบเป็นภาพถ่ายแล้ว จะให้ความสมดุลของภาพได้ (สมาน เณตระการ 2543: 110)

ภาพถ่ายแต่ละภาพ ควรมีจุดเด่นซึ่งเป็นจุดแห่งความสนใจ และไม่ควรให้มีมากกว่า 1 แห่ง แต่ถ้าจำเป็นต้องมีหลายจุด ก็ควรให้ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องสอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้ภาพมีเอกภาพ มีความหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การวางตำแหน่งจุดแห่งความสนใจ ของภาพถ่ายนั้น ในวงการศิลปะไม่นิยมวางไว้ศูนย์กลางของภาพ เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกสงบนิ่ง จืดตา ไม่น่าสนใจ แต่ก็สามารถพบเห็นอยู่เสมอ ในกรณีที่ต้องการเน้นภาพอย่างจงใจ เช่นภาพโฆษณา ภาพลวดลาย เป็นต้น

การวางตำแหน่งจุดแห่งความสนใจนั้น นิยมใช้กฎ 3 ส่วน เป็นแนวทางในการสร้างภาพ ได้แก่ การแบ่งเนื้อที่ของภาพตามแนวนอนและแนวตั้ง ออกเป็น 3 ส่วนเท่าๆกัน จุด 4 จุด ซึ่งเป็นจุดตัดของเส้นต่างๆจะเป็นบริเวณตำแหน่งที่วางจุดแห่งความสนใจที่สำคัญ (สมาน เณตระการ 2543 : 111)

การถ่ายภาพทิวทัศน์ต่าง ๆ การจัดให้มีฉากหน้าและฉากหลังให้พอเหมาะจะช่วยสร้างเสริมให้เกิดความงามในภาพถ่ายได้มาก แต่ถ้าไม่รู้จักเลือกทั้งฉากหน้าและฉากหลังให้เหมาะสม อาจทำให้ความงามของภาพเสียไปได้เหมือนกัน เช่น การถ่ายภาพหญิงสาว มีฉากหลังเป็นต้นไม้ เสาไฟฟ้า ปลายเสา ถ้าเลือกมุมถ่ายไม่ดีแล้ว ที่ศีรษะของแบบ อาจมีกิ่งไม้ หรือเสาไฟ โผล่ขึ้นมาข้างหลังก็ได้ ทำให้ภาพที่ได้ขาดความสวยงามไปอย่างน่าเสียดาย หากเลี้ยงมุมถ่ายไม่ได้ควรใช้วิธีเปลี่ยนแปลงเลนส์ถ่ายภาพให้เป็นเลนส์เทเลโฟโต้ หรือปรับช่องรับแสงให้กว้างขึ้น เพื่อให้ภาพมีความคมชัดเฉพาะตัวแบบ ส่วนฉากหลังให้มีลักษณะเบลอ

การเพิ่มองค์ประกอบภาพบางอย่างไว้ที่ฉากหน้าของภาพ เช่น โขดหิน กิ่งไม้ ยอดหญ้า ดอกไม้ ฯลฯ จะช่วยให้ภาพเกิดความสมดุล มีมิติ เป็นการสร้างความลึกให้เกิดขึ้นในภาพได้อีกด้วย (สมาน เณตระการ 2543 : 112)

การประกอบภาพโดยเพิ่มกรอบให้เป็นฉากหน้าของภาพ จะช่วยสร้างความเด่น สะดุดตาทำให้ภาพภายในกรอบ น่าสนใจขึ้น เช่น ช่องประตู หน้าต่าง รั้ว กิ่งไม้ ฯลฯ และควรให้กรอบภาพเหล่านั้นมีน้ำหนัก ความเข้มของภาพให้มากกว่าภาพเรื่องราวที่อยู่ภายใน

การจัดองค์ประกอบของภาพดังกล่าวเป็นเพียงหลักการพื้นฐานที่จะนำไปใช้ในการสร้างถ่ายภาพ และเป็นหลักการที่นักถ่ายภาพนิยมปฏิบัติสืบต่อกันมา แต่ก็คงไม่ใช่กฎเกณฑ์ในการประกอบภาพที่ต้องยึดถือเป็นหลักตายตัวไปโดยตลอด ซึ่งอาจทำให้เกิดการจำกัดแนวความคิดสร้างสรรค์ของนักถ่ายภาพได้ และจะทำให้ผลงานการถ่ายภาพมีลักษณะที่ซ้ำซาก จำเจ น่าเบื่อหน่าย ฉะนั้นการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ๆ ทางศิลปะ ในการจัด

องค์ประกอบของภาพ จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานถ่ายภาพ เมื่อเกิดเอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นเป็นประโยชน์ในการใช้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความชำนาญแล้ว อาจต้องแสวงหาแนวทางสร้างสรรค์ภาพให้มีอิสระมากขึ้น สามารถแสดงออกด้วยการสร้างภาพตามแนวความคิดและจินตนาการของตัวเอง เพื่อให้ได้ผลงานการถ่ายภาพที่มีความแปลกใหม่ น่าตื่นตาตื่นใจยิ่งขึ้น (สมาน เถระการ 2543 : 113)

ภาพที่ 2.9 รูปถ่ายภาพขาว-ดำ

ที่มา : <http://www.dcmthailand.com/techniques> [online] (2013)

การถ่ายภาพสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ภาพขาวดำนามธรรม เนื่องจากงานเหล่านี้ล้วนออกแบบโดยสถาปนิก ควรเลือกใช้ทางยาวโฟกัสและมุมกล้องที่ถูกต้อง พยายามหลีกเลี่ยงการเฟรมภาพตัวแบบเต็มตัวที่จดจำง่าย และพยายามเพ่งความสนใจไปยังความรู้สึกที่มีต่ออาคารนั้น ๆ แปลงภาพให้เป็นขาวดำและลองปรับแต่งโทนของภาพดู และวิธีนี้ไม่ได้มีไว้แค่เพียงอาคารเท่านั้น แม้ว่าทิวทัศน์อาจไม่ได้เป็นตัวเลือกแรก ๆ ในการถ่ายภาพนามธรรม แต่การผสมผสานมุมมองและทางยาวโฟกัสที่เหมาะสมอาจจะทำให้ประหลาดใจกับผลลัพธ์ที่ได้ ทะเลสาบเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับภาพนามธรรมที่สวยงาม ทิวเขารวมๆ อาจกลายเป็นลวดลายที่ประหลาดตา

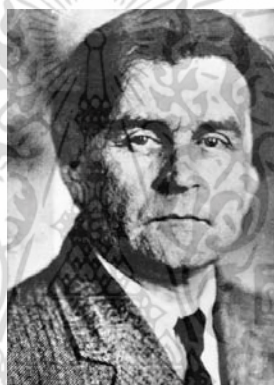
ความน่าสนใจของการถ่ายภาพแบบนามธรรม คือ เราสามารถเลือกมุมมององค์ประกอบภาพได้อย่างชัดเจนก่อนที่จะถ่ายออกมา ซึ่งต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ รายละเอียด เส้น แสง สี แต่ไม่ต้องคำนึงถึงความหมายเชิงลึก แต่เน้นที่ความรู้สึกเป็นหลัก ซึ่งเมื่อนำมาผนวกกับการถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายภาพแล้ว จำทำให้ลดขั้นตอนการทำงาน ต่างจากการทำงานของศิลปะแบบอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 อิทธิพลทางศิลปะของศิลปิน

2.4.1 ประวัติและผลงานศิลปิน Kazimir Malevich

Kazimir Malevich Severinovich (23 กุมภาพันธ์ 1879-15 พฤษภาคม 1935) เป็นจิตรกรรัสเซียและนักทฤษฎีศิลปะ เขาเป็นผู้บุกเบิกของศิลปะนามธรรมเรขาคณิตและผู้ริเริ่มของกลุ่ม Suprematist Kazimir Malevich เกิดใกล้เมืองเคียฟในเคียฟพอเรทของจักรวรรดิรัสเซีย (ปัจจุบันคือยูเครน) ทั้งพ่อและแม่เป็นโรมันคาทอลิกและพวกเขาหนีออกจาก Kopyl ซึ่งเป็นภาคหนึ่งของเบลารุส ไปเคียฟในผลพวงของกบฏในเดือนมกราคม 1863 เขาใช้ภาษาพื้นเมืองของโปแลนด์ และรัสเซีย

ภาพที่ 2.10 รูปภาพของ Malevich

ที่มา : <http://en.wikipedia.org/wiki> [online] (2013)

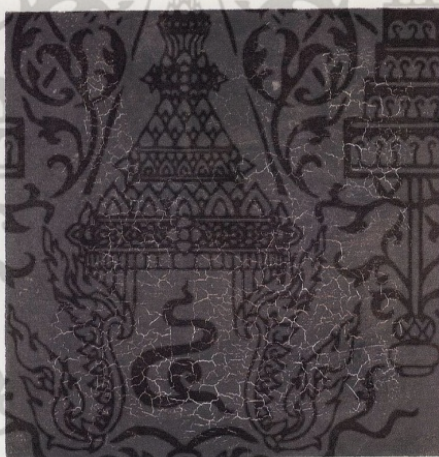
พ่อของเขาทำโรงงานน้ำตาล ครอบครัวของเขาย้ายและเขามักจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในวัยเด็กของเขาในหมู่บ้านของยูเครน ท่ามกลางสวนตาล ที่ห่างไกลจากศูนย์กลางของวัฒนธรรม จนอายุสิบสอง เขาชอบดูชาวนาเย็บปักถักร้อยและในการตกแต่งผนังและเตา เขาก็สามารถที่จะวาดภาพในสไตล์ชาวนา ต่อมาเขาศึกษาการวาดภาพในเคียฟ 1895-1896

ในช่วงปี ค.ศ. 1896-1904 Kazimir Malevich อาศัยอยู่ใน เคิร์สต์ ในปี 1904 หลังจากการตายของ พ่อของเขา เขาย้ายไปอยู่ที่กรุงมอสโก เขาเรียนที่มอสโกที่โรงเรียนจิตรกรรมประติมากรรมและสถาปัตยกรรม 1904-1910 และทำงานในสตูดิโอของ FedorRerberg ในมอสโก (1904-1910) ในปี 1911 เขาเข้าร่วมใน นิทรรศการครั้งที่สองของกลุ่ม SoyuzMolodyozhi (กลุ่มเยาวชน) ในเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก ร่วมกับ VladimirTatlinและ ในปี 1912 กลุ่มได้จัดแสดงนิทรรศการครั้งที่สาม ซึ่งรวมถึงการทำงานโดย Aleksandra ekster, Tatlinและ คนอื่น ๆ ในปีเดียวกับที่เขามีส่วนร่วมในการจัดแสดงนิทรรศการโดยกลุ่ม Donkey's Tail ใน กรุงมอสโก ผลงานของเขาได้รับอิทธิพลจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Natalia Goncharova และ Mikhail Larionov, กลุ่ม Russian avant-garde ที่มีความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในศิลปะพื้นบ้านของรัสเซีย ที่เรียกว่า “Lubok” ในปี 1912 Malevich อธิบายว่าตัวเองเป็นศิลปินภาพวาดในสไตล์ “Cubo-Futuristic” ในเดือนมีนาคม 1913 จัดนิทรรศการที่สำคัญของภาพวาด Aristarkh Lentulov เปิดในมอสโก ผลของการจัดนิทรรศการครั้งนี้ เปรียบได้ กับที่ของ Paul Cézanne ในปารีสในปี 1907 เช่นเดียวกับ Russian avant-garde เขียนภาพแบบเหลี่ยม และเริ่มใช้ในงานของพวกเขา แล้วในปีเดียวกันได้จัดงาน โอเปร่า Cubo-Futurist เรื่อง Victory Over the Sun ในปี 1914 Malevich จัดแสดงผลงานของเขาใน Salon des Independants ในปารีส ร่วมกับ Alexander Archipenko, Sonia Delaunay, Aleksandra Ekster และ Vadim Meller Malevich ยังได้ร่วมแสดงกับ Pavel Filonov และบทกวี Postscript ปี 1907-1914 ทำงานร่วมกับ Velimir Khlebnikov และ Khlebnikov ในปี 1914 ชื่อ Roar! Gauntlets, 1908-1914 ทำงานกับ Vladimir Burliuk

2.4.1.1 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่ 1 ของ Kazimir Malevich

ภาพที่ 2.11 Kazimir Malevich, Black Square, 1915, oil canvas, 106 x 106 cm

ที่มา : <http://www.wikipaintings.org/en/kazimir-malevich/black-square-1915>[online] (2013)

หนึ่งในภาพวาดที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในศิลปะรัสเซียสีเหลี่ยมสีดำเป็นจุดหักเหของรัสเซียการเคลื่อนไหว Avant-garde ก่อนที่จะสร้างภาพวาดนี้ Malevich ใช้เวลาสิบแปดเดือนในสตูดิโอของเขาที่ทำงานหนักกว่าสามสิบภาพวาดที่ไม่มีวัตถุ ในท้ายที่สุดเขาได้สร้างชุดของภาพวาดสีเหลี่ยมสีดำซึ่งเป็นหนึ่งใน การคิดค้นของเขาคำว่า "Suprematism" หมายถึงรูปแบบทางเรขาคณิตใหม่ แม้ว่าผลงานอื่น ๆ ในช่วงนี้ถูกสร้างขึ้นด้วยฟุ้งกัน ภาพและรูปแบบอสมมาตรสีเหลี่ยมสีดำเป็นชิ้นที่โดดเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด่นด้วยพื้นผิวที่ไม่มีภาพและรูปร่างสมมาตรอย่างสมบูรณ์แบบ
เปลี่ยนแปลงเพื่อเรขาคณิตนามธรรมบริสุทธิ์

มันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของการ

2.4.1.2 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่2 ของ Kazimir Malevich

ภาพที่ 2.12 Kazimir Malevich, Supremus #58. Yellow and Black, 1916, oil on canvas,
79.5 × 70.5 cm

ที่มา : <http://commons.wikimedia.org/wiki> [online] (2013)

ด้วยลักษณะของงานจิตรกรรมเป็นรูปแบบศิลปะนามธรรมอย่างเด่นชัด ศิลปินใช้สี และเส้น
อย่างชัดเจน ทั้งรูปเรขาคณิต ที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม มาจัดวางองค์ประกอบ ให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว
ซึ่งเป็นชิ้นงานที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก

2.4.1.3 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่3 ของ Kazimir Malevich

ภาพที่ 2.13 Suprematist Painting: Eight Red Rectangles, 1915, oil on canvas, 80 × 62 cm

ที่มา : <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Malevich-Suprematism.jpg> [online] (2013)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานของศิลปินชิ้นนี้ที่นำมาหยิบยกคือเป็นงานที่แสดงให้เห็นการเว้นระยะห่างระหว่างรูปร่างของสีที่เหลี่ยมสีแดง ซึ่งตัดกับสีพื้นสีขาวอย่างชัดเจน จนทำให้ภาพนี้มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก

2.4.2 ประวัติและผลงานของศิลปิน Lucien Hervé

ลูเซียนฮาคเวียเป็นหนึ่งในช่างภาพสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่ของศตวรรษที่ยี่สิบและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เขาเป็นช่างภาพฝรั่งเศสสายเลือดฮังการี เขาเป็นคนที่โดดเด่นสำหรับการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้สึกของพื้นที่พื้นผิวและ โครงสร้างของเขา ผ่านความคมชัดที่แข็งแกร่งของแสงและเงา ให้ความสำคัญระหว่างสารและรูปแบบรวมทั้งการวางความสัมพันธ์กับรายละเอียดอาคาร ด้วยวิธีนี้ช่างภาพก็สามารถที่จะสื่อสารความลึกของห้องพื้นผิวของผนัง หรือความเข้มของกรอบอาคาร "ลูเซียนเป็นหนึ่งในช่างภาพที่ทำได้ยากที่จะโน้มน้าวมนุษย์ด้วยตาของสถาปนิก สไตล์ของเขา คือลักษณะของกรอบตัดพรวดพราดหรือมุมมองเอียงและองค์ประกอบตัดลง ฟุ้ง ในทางศิลปะนามธรรม"

ภาพที่ 2.14 Lucien Hervé, Self Portrait, 1938.

ที่มา : <http://historyofourworld.wordpress.com/> [online] (2013)

ในปีที่ 1897เขาเกิดที่ประเทศฮังการี เมือง LászlóElkanเขาเรียนศิลปะที่กรุงเวียนนาและย้ายมากรุงปารีส ในปี 1929 ในช่วงแรกทำงานวาดภาพ, ทำเพลง และแฟชั่น เขาเริ่มที่จะถ่ายภาพ ในปี 1938 ให้กับนิตยสาร Marianne ในปี 1939 เขาได้รับการเกณฑ์ทหารเป็นช่างภาพทหาร แต่ถูกจับโดยพวกนาซีและส่งไปยังเรือนจำและเขากลายเป็นกลุ่มต่อต้าน ในปี 1940 หลบหนีจากค่ายกักกัน Hohenstein

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากสงคราม เขาออกจากงานการเมือง และมาทำงานเขียนด้านศิลปะ เขาเริ่มทำงานถ่ายภาพทดลองโดยทดลองใช้แสงมาก แสงน้อย และการครอบภาพ เพื่อได้มาซึ่งองค์ประกอบที่แปลกใหม่ เขาสนใจงานอวองการ์ดของศิลปิน Piet Mondrian, László Moholy-Nagy, และ Alexander Rodchenko ซึ่งงานเป็นรูปทรงเรขาคณิต และรูปทรงนามธรรม ซึ่งถ่ายสถาปัตยกรรมที่ Le Corbusier

ในปี 1949 ได้เป็นช่างภาพอย่างเป็นทางการในการถ่ายภาพงานของสถาปนิก ในปี 1965 เขาเขียนได้รับการยอมรับแล้ว ว่าเป็นหนึ่งในช่างภาพที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการถ่ายภาพสถาปัตยกรรม เขาร่วมมือกับสถาปนิก Alvar Aalto และ Oscar Niemeyer ซึ่งเป็นที่รู้จักกันสำหรับภาพที่สวยงามของ Chandigarh, Brasília หรือ Thoronet และยังมีถ่ายภาพ สถานที่ ในกรุงปารีส ที่มีชื่อเสียง เช่น สำนักงานใหญ่ยูเนสโก พีรามิดของพีพีธภัณฑ์คูฟ รวมทั้งในบรรดารูปถ่ายล่าสุดของเขาเป็นภาพพอร์ทแมนในกรุงปารีสของเขา

ในช่วงหกสิบปีในอาชีพของเขา เขาได้มีการตีพิมพ์หนังสือจำนวนมาก และมีการจัดนิทรรศการในแกลเลอรี และพีพีธภัณฑ์ทั่วโลก เขาเสียชีวิตในวันที่ 26 มิถุนายน 2007

2.4.2.1 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่ 1 ของศิลปิน Lucien Hervé

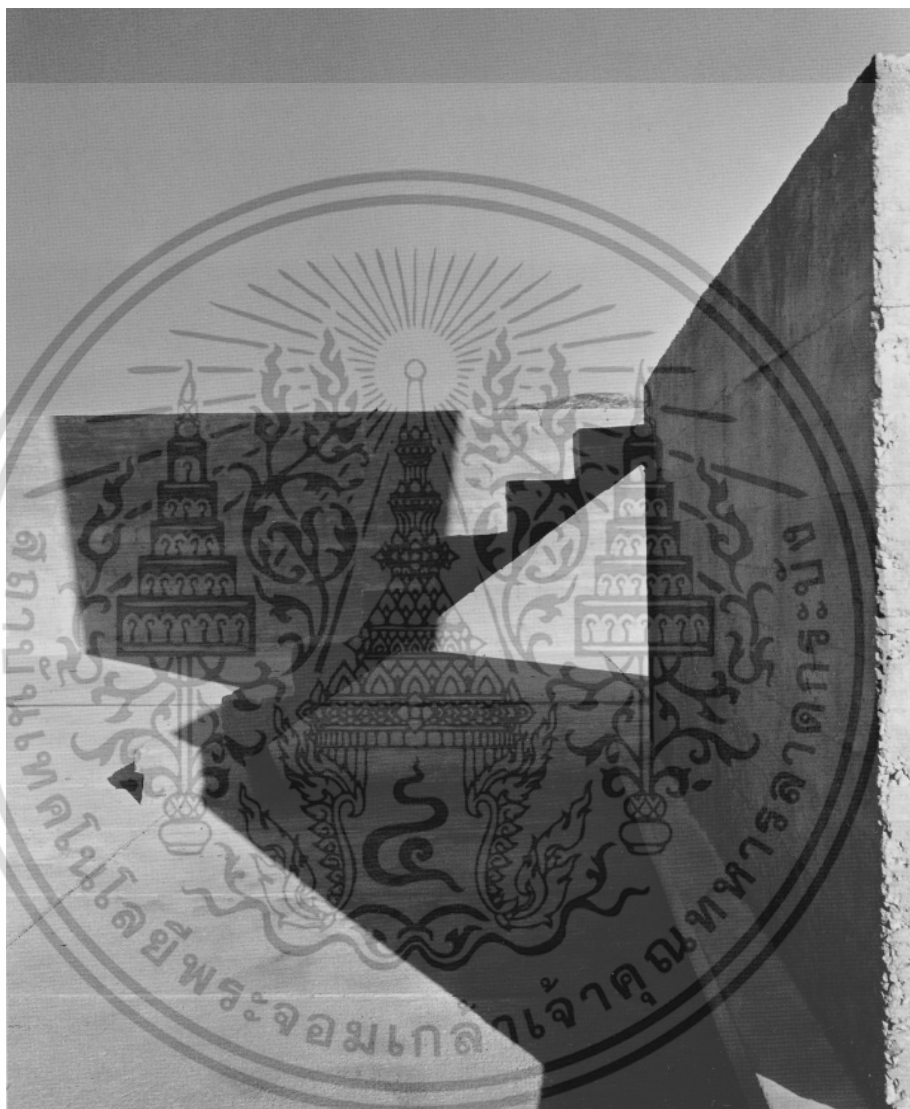
ภาพที่ 2.15 Unité d'Habitation, Marseille, Le Corbusier, architect, 1949; 6 x 6 negative

ที่มา : http://lucienherve.com/lh_corb.html[online] (2013)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิ้นงานนี้เป็นภาพถ่ายนามธรรมอย่างแท้จริง ศิลปินตัดทอนโครงสร้าง จนเหลือเพียงโครงสร้างบางส่วน ซึ่งทำให้ภาพน่าสนใจ เพราะแสงและเงาที่ปรากฏอยู่บนภาพถ่าย ทำให้ภาพคุณค่าทางทัศนธาตุได้อย่างดีทีเดียว

2.4.2.2 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่2 ของศิลปิน Lucien Hervé

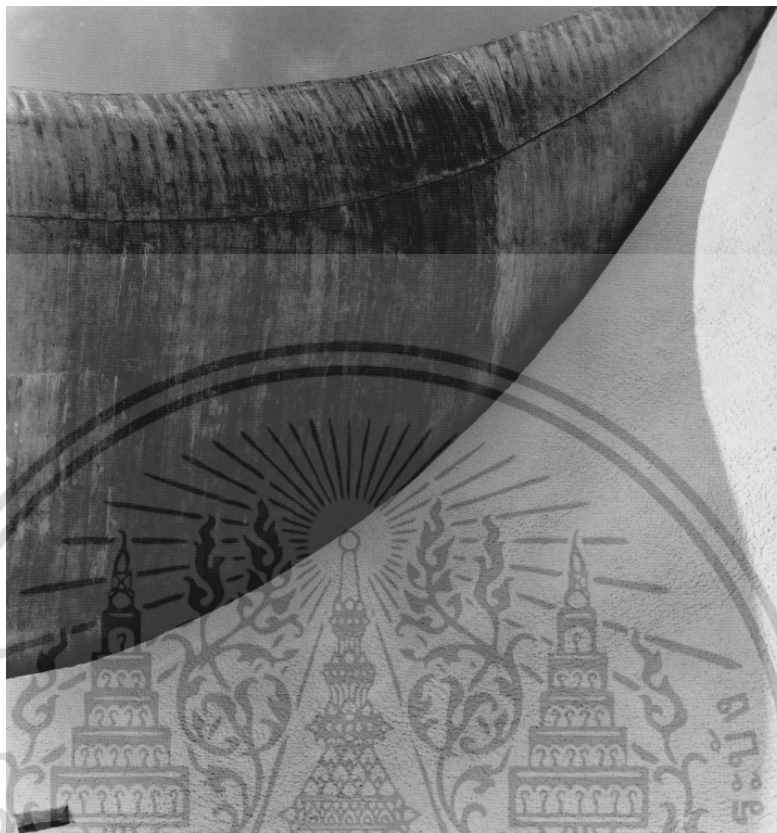
ภาพที่ 2.16 Unité d'Habitation, Le Corbusier, architect, 1952; cropped 6 x 6 negative

ที่มา : http://lucienherve.com/lh_corb.html[online] (2013)

ภาพนี้แสดงเงามากกว่าโครงสร้างคอนกรีต เพราะมีส่วนว่างมาก และไม่ทำให้รู้สึกอึดอัด แต่ดึงดูดเด่นของเงาที่ปรากฏ ซึ่งทำให้เห็นพื้นผิวของวัตถุได้อย่างน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2.3 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่3 ของศิลปิน Lucien Hervé

ภาพที่ 2.17 Ronchamp Chapel, Le Corbusier, architect, 1953; cropped 6 x 9 negative

ที่มา : http://lucienherve.com/lh_corb.html[online] (2013)

เป็นอีกงานที่ศิลปินได้แสดงความแปลกใหม่ โดยเป็นโปรเจกต์ที่ทำกับ Le Corbusier เป็นสถาปัตยกรรมที่สวยงามอยู่แล้ว แต่ศิลปินแสดงมุมมองที่แตกต่างออกไปโดยเลือกกรอบบางส่วนของหลังคา และเลือกมุมมองแสดงเงาของภาพ เกิดความสวยงามทางทัศนธาตุ งานชิ้นนี้มุ่งเน้นไปที่รายละเอียดเล็ก ๆ ละเอียดและเงา เป็นลักษณะนามธรรม เห็นรายละเอียดของพื้นผิวอีกด้วย

2.4.3 ประวัติและผลงานศิลปิน Lennart Olson

เลนนาร์ท โอลสันเป็นศิลปินภาพถ่าย เกิดในปี ค.ศ.1925 มีผลงานมากมายโดยเป็นศิลปินที่ขายชิ้นงานในการประมูล'Röd signal / Red light' ขายใน StockholmsAuktionsverk 'Contemporary' ในปี 2012 เลนนาร์ท โอลสันเสียชีวิตในปี 2010

ภาพที่ 2.18 ศิลปิน Lennart Olson

ที่มา: <http://sv.wikipedia.org/wiki> [online] (2013)

เลนนาร์ท โอลสันเริ่มทำงานเป็นช่างภาพอิสระในปี 1954 และกลายเป็นหนึ่งในช่างภาพชั้นนำของประเทศสวีเดน เขาเป็นหนึ่งในช่างภาพที่เริ่มต้นการถ่ายภาพในสมาคม 'TioFotografer' ประเทศสวีเดนในปี 1958 เลนนาร์ท โอลสันได้ออกหนังสือหลายเล่มและภาพของเขาได้รับการแสดงที่เป็นจำนวนมาก ในการจัดนิทรรศการในประเทศสวีเดนและต่างประเทศอื่นๆ เขาอยู่ในกลุ่มที่พิพิธภัณฑสถานศิลปะสมัยใหม่ในนิวยอร์ก ในยุค 60 เลนนาร์ท โอลสันทำงานเป็นเวลาหลายปีในขณะที่อำนวยการสร้างภาพยนตร์ การผลิตภาพยนตร์กว่า 50 เรื่อง เป็นภาพยนตร์สารคดีสำหรับโทรทัศน์ในประเทศสวีเดน

โอลสันเป็นช่างภาพที่รู้จักกันดีในประเทศสวีเดนในปี 1960 โอลสัน ได้จัดนิทรรศการชื่อ The Sense of Abstraction ซึ่งจัดโดย Grace Mayer และ Kathleen Haven อย่างไรก็ตามโอลสัน เปิดการแสดง "Monumental Architectural studies"; พิพิธภัณฑสถานอธิบายว่าพวกเขาเป็น "นามธรรมผ่านการตีความของการออกแบบ." (Greg Allen, 2011)

ภาพที่ 2.19 นิทรรศการการแสดงผลภาพถ่ายของ ศิลปิน Lennart Olson
ที่มา : <http://greg.org/archive/2011/03/02> [online] (2013)

2.4.3.1 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่ 1 ของศิลปิน Lennart Olson

ภาพที่ 2.20 "Älvängen", 1978, 22.5 x 30 cm, Gum dichromate print
ที่มา: <http://www.mutualart.com/Artwork/> [online] (2013)

ตัวอย่างงานชิ้นแรกของโอลสัน ชื่องาน Älvängen ซึ่งเป็นชื่อเมืองในประเทศสวีเดน คาดว่าศิลปินถ่ายภาพสะพานที่อยู่ในเมืองนี้ จากภาพเป็นรูปโครงสร้างสะพาน แต่ศิลปินเลือกมุมมองที่แตกต่าง ซึ่งเห็นความทึบตันของตัวโครงสร้าง ซึ่งศิลปินเลือกโทนสีขาวดำ โดยปรากฏเส้นตรงตัดกันอย่างชัดเจน มีเส้นขาวตัดกับส่วนสีดำอย่างชัดเจน ยิ่งทำให้เห็นเด่นชัด ชิ้นงานชิ้นนี้ที่นำมาเป็นตัวอย่างเพราะเนื่องจากเป็นภาพถ่ายในลักษณะศิลปะนามธรรม ซึ่งมักจะปรากฏในงานของโอลสันเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3.2 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่ 2 ของศิลปิน Lennart Olson

ภาพที่ 2.21 “3 Works: Stenungsund II”, 1960, 29.5 x 22.5 cm, Gelatin silver print

ที่มา : [http://www.mutualart.com/Artwork\[online\]](http://www.mutualart.com/Artwork[online]) (2013)

ตัวอย่างชิ้นงานชิ้นที่สองของโอลสัน เป็นภาพถ่ายสะพาน ในลักษณะนามธรรม โดยศิลปินใช้มุมเส้นโค้งของสะพาน และเลือกมุมมองของศิลปินเอง ทำให้เกิดมุมมองที่น่าสนใจ ในภาพจะมีทั้งเส้นตรงซึ่งเป็นเส้นตั้ง และเส้นโค้งที่สื่อถึงการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน โคนใช้โทนสีขาวเทา ดำ และที่น่าสนใจคือจะยังคงเห็นพื้นผิวของสะพานได้อย่างชัดเจน โดยใช้การจัดวางภาพสามภาพมาต่อกัน เมื่อมาต่อกันจะเห็นความต่อเนื่องของภาพอย่างน่าสนใจ

2.4.3.3 ตัวอย่างผลงานชิ้นที่ 3 ของศิลปิน Lennart Olson

ภาพที่ 2.22 Untitled, 1940-53, 26.5 x 39.1 cm, Gelatin silver print

ที่มา : [http://www.moma.org/collection/\[online\]](http://www.moma.org/collection/[online]) (2013)

ตัวอย่างงานชิ้นที่ 3 ของโอลสัน ในงานนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับงานอื่น ๆ คือลักษณะศิลปะนามธรรม ซึ่งเป็นภาพโครงสร้าง ซึ่งปรากฏให้เห็นเส้นตัดกัน พร้อมทั้งปรากฏแสงเงาอย่างเด่นชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีทั้งเส้นนอน และเส้นทแยง สีดำจัดของวัตถุ ตัดกับสีเทา และพื้นผิวของวัตถุ ทำให้เพิ่มความน่าสนใจของชิ้นงานยิ่งขึ้น

2.5 สรุปอิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ศิลปินที่นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการทำงานครั้งนี้ ได้แก่ Kazimir Malevich, Lucien Hervé และ Lennart Olson ทั้งสามท่านเป็นศิลปินในลัทธินามธรรม ที่ใช้การตัดทอนรูปทรงให้เหลือรูปทรงเรขาคณิต ในลักษณะกลุ่มสุพรีมาติส ซึ่งใช้แสงเงาและเว้นระยะระหว่างวัตถุต่อวัตถุ ดังตัวอย่างเช่น ศิลปินชาวรัสเซีย Kazimir Malevich แม้จะเป็นศิลปินแนววิจิตรศิลป์ แต่ข้าพเจ้านำมาเป็นแรงบันดาลใจ เพราะจะทำให้คำนึงถึงลักษณะ และองค์ประกอบของภาพ รวมทั้งรูปทรงที่เมื่อศิลปินมาผนวกรวมกัน ทำให้เกิดลักษณะของการเคลื่อนไหว แม้จะมีเพียงรูปทรงเรขาคณิตเท่านั้น ซึ่งสำคัญถึงอารมณ์บางสิ่งบางอย่างของศิลปินที่ต้องการถ่ายทอดแนวความคิดออกมา ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงกับแนวคิดของข้าพเจ้าแล้ว มีความเกี่ยวเนื่องกันเป็นอย่างมาก เพราะข้าพเจ้าต้องการตัดทอนรูปทรงของโครงสร้างคอนกรีต และเลื้อกมมมองที่เน้นสื่ออารมณ์มากกว่าความหมายของมัน แม้จะมีที่มาที่ไปของการเจริญเติบโตของเมือง แต่เมื่อทำงาน ต้องการสื่อถึงความรู้สึกเคลื่อนไหวของเส้น รูปทรง และองค์ประกอบ มากกว่าจะเล่าเรื่องราวในภาพ โดยข้าพเจ้าคำนึงถึงสี โทนสี และพื้นผิวของภาพที่ปรากฏ ซึ่งศิลปินท่านนี้ถือได้ว่าเป็นผู้นำทางกลุ่มสุพรีมาติส ซึ่งนำเสนอเกี่ยวกับรูปทรงเรขาคณิตนั่นเอง ต่อมาคือศิลปินชาวฝรั่งเศส Lucien Hervé ซึ่งเป็นศิลปินภาพถ่าย ที่ถ่ายภาพสถาปัตยกรรมของ Le Corbusier ซึ่งคำนึงถึงรูปทรง เส้น และแสงเงา ของสถานที่ ซึ่งเกิดจากการทดลองครอบภาพ ปรับแสง และสี เพื่อให้ภาพมีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งผลจากการทำงานทำให้ชิ้นงานที่ได้มามีความน่าสนใจ โดยเฉพาะพื้นผิวของภาพที่มีความละเอียด และโทนสีของภาพมีความแข็งแรง น่าเกรงขามเป็นอย่างยิ่ง เมื่อวิเคราะห์งานของศิลปินท่านนี้แล้ว ข้าพเจ้าได้นำเอาแนวความคิดที่น่าสนใจ มาปรับใช้กับงานของข้าพเจ้า เพื่อส่งผลที่ดีให้งานมีความรู้สึกเข้มแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น เพื่อเชื่อมโยงวัสดุที่เป็นโครงสร้างคอนกรีต แต่ยังคงความเคลื่อนไหวของเส้นโค้งที่เกิดขึ้น เพื่อสื่อถึงการเจริญเติบโตของเมือง และยังนำความเกี่ยวเนื่องของโทนสีขาว เทา ดำ ในภาพที่เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งมีเงาที่เกิดขึ้นอย่างน่าสนใจ ส่งผลให้เห็นพื้นผิวอย่างชัดเจน ซึ่งทำให้งานมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ส่วนศิลปินคนสุดท้าย คือ ศิลปินจากประเทศสวีเดน Lennart Olson ซึ่งเป็นศิลปินที่ถ่ายภาพสถาปัตยกรรมที่นิยมถ่ายภาพสะพาน และเล็งเห็นถึงความสวยงามของโครงสร้างที่เกิดขึ้นผ่านเทคนิคการถ่ายภาพ โดยภาพที่ปรากฏจะเป็นเส้นโค้งที่สวยงาม ที่การเคลื่อนไหวของภาพที่น่าสนใจ แม้จะเป็นภาพถ่ายก็สามารถทำให้งานมีความน่าสนใจ เป็นชิ้นงานที่แสดงมุมมองขององค์ประกอบภาพที่สวยงาม โดยคำนึงถึงเส้น และองค์ประกอบของภาพ ข้าพเจ้าได้นำมาเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรงบันดาลใจในเรื่องมุมมองที่น่าสนใจของศิลปิน และการคำนึงถึงโครงสร้าง และองค์ประกอบ ภาพมาปรับใช้กับงานของข้าพเจ้า

จึงสรุปได้ว่าศิลปินทั้งหมดที่ข้าพเจ้ามาอิทธิพลในการทำงาน ล้วนมีจุดเด่นแตกต่างกัน แต่ข้าพเจ้ามาผนวกหลักคิดที่น่าสนใจของแต่ละคนมาประยุกต์ใช้ในงาน เช่น แนวความคิดทางลัทธิ นามธรรมกลุ่มสุพรีมาติสม์ การเลือกโทนสี เทคนิคการทดลองของศิลปิน และการจัดวาง องค์ประกอบภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้มีประโยชน์ต่อข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์งานครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การดำเนินการสร้างสรรค์

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านแนวความคิดและการถ่ายทอดทัศนคติ

กรุงเทพมหานครมีความแตกต่างของพื้นที่ด้านการกระจายตัวของประชากร และการใช้ที่ดิน เขตชั้นในมีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างสูง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตธุรกิจการค้า และสถานที่สำคัญ ๆ ส่วนเขตชั้นกลางที่เป็นพื้นที่ที่ถัดออกมา เป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของประชากร และภาคธุรกิจการค้าต่าง ๆ ที่กระจายตัวออกมาจากเขตชั้นใน ในขณะที่เขตชั้นนอกอยู่ห่างจาก ศูนย์กลางเมืองมาก มีความหนาแน่นของประชากรน้อยลง และยังมีพื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรมอยู่ จึงมีลักษณะเศรษฐกิจผสมผสานของเกษตรกรรม การค้า และอุตสาหกรรม

การขยายตัวของเมืองขนาดใหญ่ในหลาย ๆ ประเทศ ทำให้เกิดชุมชนเมืองขึ้นใหม่ในเขตชานเมืองที่อยู่โดยรอบ จนเกิดเป็นชุมชนเมืองที่เรียกว่ามหานคร (Metropolis) ซึ่งเป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ที่ล้อมรอบด้วยเมืองหลาย ๆ เมือง การเติบโตและการกระจายตัวของพื้นที่ที่เป็นมหานคร จะ เป็นไปอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นพื้นที่เมืองประเภทใหม่ที่เรียกว่ามหานครหลวง (Megalopolis) ที่ประกอบด้วยมหานครหลาย ๆ มหานคร

จากข้อมูลที่ตระหนักถึงการเจริญเติบโตของเมืองนั้น มาผนวกกับแนวคิดที่ว่าต้องการนำเสนอแง่มุมของการขยายออกและการเติบโตของเมืองหลวง จึงนำเสนอผ่านการถ่ายภาพ โครงสร้างสะพานคอนกรีตที่อยู่ในกรุงเทพฯ และถ่ายภาพออกมาโดยคำนึงถึงความสวยงามทาง ทัศนศิลป์ ด้วยโทนสีขาว เทา ดำ และแสดงให้เห็นพื้นผิวของวัตถุ ทั้งหมดทั้งหมดเป็นองค์ประกอบ สำคัญในการทำงานชุดนี้

3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

หลังจากศึกษาข้อมูลการถ่ายภาพ และรายละเอียดความเป็นมาของเมือง ซึ่งในที่นี้หมายถึง กรุงเทพมหานคร จึงนำมาสู่การทดลองภาพถ่ายเมืองในมุมมองที่มีความแตกต่างจากภาพทั่วไป และสื่อ ถึงการเจริญเติบโตของเมือง โดยหลังจากการถ่ายภาพโดยกล้องเรียบร้อยแล้ว ก็นำมาปรับแต่งสีใน คอมพิวเตอร์ เพื่อหาเอกลักษณ์ภาพถ่ายที่เหมาะสมกับชิ้นงานมากที่สุด โดยมีลำดับการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาทดลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผลจากการทดลอง
3. ปัญหาและอุปสรรค
4. วิเคราะห์ผลจากการทดลอง

3.2.1 ขั้นตอนการศึกษาทดลอง

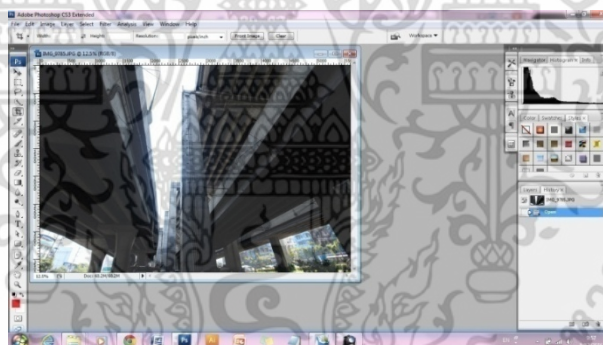
วัสดุและอุปกรณ์ในการศึกษา

1) กล้องถ่ายภาพ ยี่ห้อ Canon รุ่น 5 D	1	ตัว
2) เลนส์ ขนาด 16x35 mm	1	ตัว
3) เลนส์ ขนาด 16x35 mm	1	ตัว
4) คอมพิวเตอร์ intel core i5	1	เครื่อง

โปรแกรม Photoshop CS 5 สถานที่ในการทดลองถ่ายภาพกรุงเทพฯ

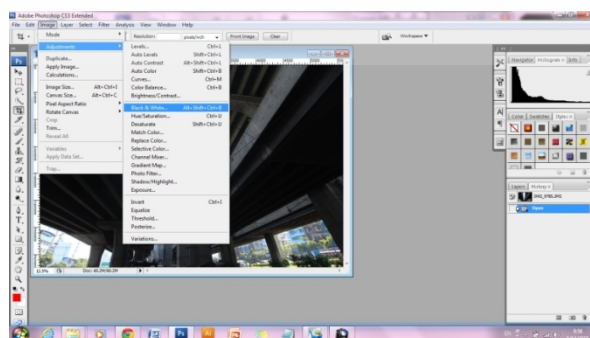
3.2.1.1 กระบวนการปรับสีขาวดำ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

- เปิดภาพที่ถ่ายมา ปรับขนาดให้เรียบร้อย

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนที่ 1 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

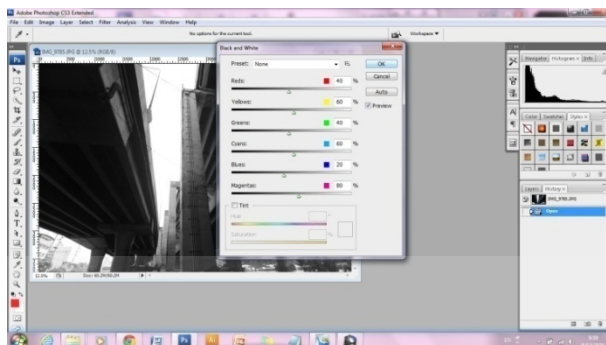
-คลิกไปที่เมนู Image>Adjustment>Black & White

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนที่ 2 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

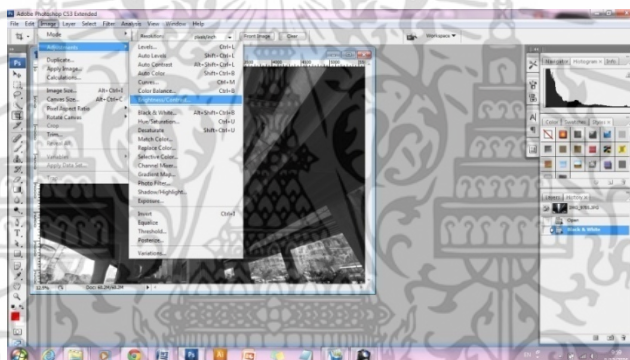
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ปรับสีขาวดำ

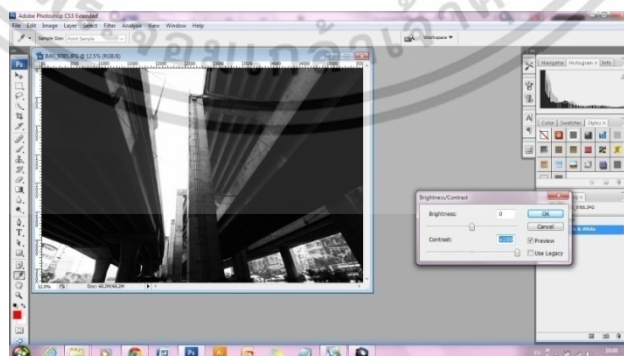
ภาพที่ 3.3 ขั้นตอนที่ 3 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

-เลือกไปที่เมนู Image>Adjustment>Brightness/Contrast

ภาพที่ 3.4 ขั้นตอนที่ 4 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

-ปรับ Brightness/Contrast

ภาพที่ 3.5 ขั้นตอนที่ 5 แต่งภาพขาวดำด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 ผลจากการทดลองถ่ายภาพตามแนวความคิด

ภาพที่ 3.6 ภาพทดลองถ่ายโครงสร้างคอนกรีตชั้นที่ 1

ภาพที่ 3.7 ภาพทดลองถ่ายโครงสร้างคอนกรีตชั้นที่ 2

ภาพที่ 3.8 ภาพทดลองถ่ายโครงสร้างคอนกรีตชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 ปัญหาและอุปสรรค

3.2.3.1 ปัญหาจากการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพ

3.2.3.2 ปัญหาที่เกิดจากสภาพอากาศ

3.2.3.3 ปัญหาจากการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

3.2.4 วิเคราะห์ผลจากการศึกษาทดลอง

กล้องถ่ายภาพนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับนักถ่ายภาพ และเนื่องจากในปัจจุบันกล้องถ่ายภาพมีอยู่มากมายหลายแบบ หลายชนิดหลายรุ่น และหลายยี่ห้อ แต่ละแบบดังกล่าวก็มีประสิทธิภาพในการใช้งานแตกต่างกันออกไป มีทั้งชนิดที่ถ่ายภาพได้ง่ายๆราคาถูก จนถึงชนิดที่มีกลไกสลับซับซ้อน มีระบบอัตโนมัติต่าง ๆ ราคาตั้งแต่ปานกลางถึงราคาสูง การเลือกกล้องให้ได้ถูกใจเหมาะสมกับจุดประสงค์ในการใช้งานนั้น นับเป็นเรื่องที่ลำบากใจไม่น้อย สำหรับผู้ที่เพียงต้องการมีกล้องไว้ถ่ายภาพเล่น ๆ นานทีปีหนก็คงไม่จำเป็นต้องซื้อกล้องที่ใช้ฟิล์มขนาดใหญ่ แต่สำหรับนักถ่ายภาพที่หวังผลพิเศษออกไป ก็ควรเลือกกล้องที่มีระบบการทำงานที่จะเอื้ออำนวยให้การสร้างสรรค์งานถ่ายภาพให้เป็น ไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งก็คงมีราคาสูงขึ้นไปตามลำดับ (สมาน เถระการ 2543 : 43)

การสร้างภาพถ่ายให้สวยงามและมีคุณค่านั้น นอกจากการให้ภาพได้รับแสงได้พอดี มีความคมชัดแล้ว การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพ การเลือกมุมถ่ายที่เหมาะสม ตลอดจนในภาพมีเนื้อหาที่น่าสนใจ สามารถดึงดูด โน้มน้าวจิตใจของผู้ดูให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตามนั้น ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง

การสร้างภาพถ่ายมีลักษณะเหมือนกันกับการวาดภาพของจิตรกร ซึ่งเริ่มจากกระดาษที่ว่างเปล่า สร้างสรรค์แนวคิด หาเรื่องราว จัดวางตำแหน่งขององค์ประกอบภาพต่าง ๆ ให้เหมาะสม ให้เกิดภาพที่สวยงาม นักถ่ายภาพที่ดีจึงต้องเป็นผู้ที่มีแนวความคิดสร้างสรรค์ สามารถค้นหาสิ่งที่น่าสนใจในธรรมชาติแวดล้อม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ให้มีบรรยากาศเกิดความรู้สึกได้ (สมาน เถระการ 2543 : 107)

น้ำหนักสี วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่มีในธรรมชาติ จะมีน้ำหนักของสี มีค่าของความสว่าง และความเข้มไม่เหมือนกัน และถ้าวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เหล่านั้นได้รับแสงเงา ที่ต่างกันไปอีกด้วย เช่น สีขาวของเสื้อของผู้ที่ยืนอยู่กลางแจ้งจะขาวกว่าผู้ที่อยู่ใต้ร่มไม้หรืออยู่ในห้องซึ่งจะมีสีค่อนข้างเป็นสีเทาอ่อนและเทาเข้มตามลำดับ

น้ำหนักของสีที่แตกต่างกันจะให้ความลึกของภาพ เช่น ภาพภูเขาที่สลับซับซ้อน ที่อยู่ใกล้จะมีสีเข้ม ที่ไกลออกไป สีจะอ่อนจางลงไปตามลำดับ (สมาน เถระการ 2543 : 108)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะนามธรรม หรือที่ผู้คนในวงการศิลปะหรือสาธารณชน มักจะเรียกทับศัพท์ว่า แอบสแตร็กอาร์ต เป็นผลงานศิลปะที่มีลักษณะรูปแบบศิลปะ (Art Style) ที่ให้ความสำคัญในเรื่องของรูปแบบศิลปะ (Art Form) หรือให้ความสำคัญแก่ปรากฏการณ์ อันเกิดจากการผสมรวมตัวกันของทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรง ลักษณะผิว โดยคำนึงถึงเนื้อหาศิลปะ

ศิลปินในกลุ่มนี้มีความเชื่อทางศิลปะว่า คุณค่าที่แท้จริงของศิลปะมิใช่เป็นคุณค่าทางเรื่องราวหรือเนื้อหา มิได้มีส่วนสำคัญต่อการกำหนดคุณค่าทางศิลปะ เพราะเนื้อหาหรือเรื่องราวเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ภายนอกงานศิลปะ คือมีปรากฏตามสิ่งแวดล้อมทั่วไป เช่น ผู้คน สัตว์ ทัศนียภาพ อาคาร บ้านเรือน ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งภายนอกผลงานศิลปะทั้งสิ้น แต่สำหรับสิ่งที่จะก่อให้เกิดความประทับใจ หรืออารมณ์แห่งความชื่นชมยินดี เมื่อสัมผัสศิลปะโดยแท้จริงกลับเป็นบทบาทของ Form เท่านั้น และ Form หรือองค์ประกอบที่เกิดจากทัศนธาตุต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ถือเป็นแก่นแกนอันแท้จริงของศิลปะทุกชนิดทุกประเภท ทุกสมัย ทุกช่วงเวลา Form จึงจัดเป็นสิ่งสากลในศิลปะ เช่น พรหมของชาวเปอร์เซีย เครื่องสังคโลกของชาวไทย ภาพเขียนบนผนังถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ฯลฯ ต่างล้วนมีสิ่งที่เหมือนกัน คือ Art Form ดังนั้นการสร้างงานศิลปกรรมจึงควรจะเหลือไว้เฉพาะส่วนที่สำคัญ คือแสดงให้ปรากฏเพียง Art Form คือ เส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรง หรือลักษณะผิวก็เป็นการเพียงพอ (ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. 2542:43)

ภาพขาวดำเป็นสื่อที่เหมาะสมในการสร้างสรรค์ภาพนามธรรม สำหรับภาพนามธรรมที่คิดนั้น ภาพจำเป็นต้องโจมตีผู้ดูด้วยคำถาม เรากำลังมองไปทางไหน? ขนาดเท่าไร? กำจัดสีตันที่มีออกไปให้กลายเป็นภาพขาวดำ จะทำให้ภาพนามธรรมนั้นจะยิ่งซับซ้อนเนื่องจากบริษัทเดิม ๆ ได้สูญหายไปแล้ว

ช่วงแรกของการทดลองถ่ายภาพในมุมมองในเมืองนั้น ได้ทดลองถ่ายภาพมุมมองต่าง ๆ เพื่อหาจุดหน้าสนใจในภาพ สิ่งที่ได้มาคือภาพบรรยากาศทั่วไปที่อยู่ในเมือง ทั้งอาคารบ้านเรือนที่ก่อสร้างด้วยคอนกรีต อิฐ ปูน เหล็ก โครงสร้างที่ซับซ้อน หนาแน่น ซึ่งพบเห็นได้มากในเมือง และเมื่อได้ภาพมานั้น จึงทดลองปรับแสงภาพ และเป็นสีขาว ดำ โดยปรับสีขาว เทา ดำ ให้เห็นองค์ประกอบชัดเจน ให้เห็นโครงสร้างของวัสดุ แม้จะยังไม่ชัดเจนในความหมายที่ต้องการสื่อ และต้องพัฒนาให้ดีขึ้น ช่วงต่อมาจึงเจาะที่ความเป็นโครงสร้างมากขึ้น โดยเหลือแต่โครงสร้าง และตัดทอนสิ่งที่ไม่สำคัญออกไป เลือกรูปทรงแปลกตา และน่าสนใจ โดยเลือกโครงสร้างที่เป็นคอนกรีตที่ใช้สร้างรถไฟฟ้า ทางด่วน ซึ่งปรากฏอยู่มากมาย และเป็นสิ่งที่ค้ำยันสายตาที่ปิดบังทัศนียภาพในเมือง ที่มีทั้งตึกรางสูงตระหง่าน และยังมีสิ่งปลูกสร้างเหล่านี้เติบโตมากขึ้นบนท้องถนน ยิ่งทำให้ปิดทึบ ปิดบังสายตาอย่างยิ่ง ถือได้ว่าทำให้ความสวยงามในเมืองลดน้อยลง

ช่วงสุดท้ายที่ได้พัฒนาโดยการถ่ายเจาะบางส่วนเท่านั้น และให้เห็นพื้นผิวของคอนกรีต ที่ผสมผสานกับมลพิษที่อยู่ในเมืองทำให้เห็นลวดลายที่เกิดขึ้น ยิ่งมีความน่าสนใจมากขึ้นเพราะเนื่องจากพื้นผิวแปลกตา เห็นลายอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความสนใจ ต้องคำนึงถึงการจัดวางที่ตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่เอกสารนี้ให้นำไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และขนาดก็มีความสำคัญที่จะดึงความสนใจในตัวงาน ทั้งนี้ในงานแต่ละช่วง ก็ยังคงแนวความคิดเดิม แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้สอดคล้องกับแนวความคิดมากที่สุด

3.3 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงาน

จากการทำงานครั้งนี้ จะเจอปัญหาที่ว่าด้วยเรื่ององค์ประกอบ แสงเงา การใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพ สภาพอากาศ ซึ่งการแก้ปัญหาคือการ ค้นคว้าทดลอง และปฏิบัติงานจริง ว่ามีเรื่องอะไรบ้าง ไม่ประสบผลยังไรบ้าง โดยเกิดจากการอ่านหนังสือ ค้นคว้าในอินเทอร์เน็ต และฝึกฝนไปพร้อมกัน ก็ทำให้สามารถแก้ไขปัญหามาได้

3.4 สรุปผลที่ได้รับจากการค้นหาเทคนิคเฉพาะตน

ด้วยการค้นคว้าทดลองด้วยการถ่ายภาพนี้ ทำให้ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพควบคู่ไปกับการศึกษาเรื่องศิลปะ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ระหว่างความเป็นศิลปะนามธรรม โดยวิเคราะห์เจาะลึก หาความหมาย ความสำคัญ องค์ความรู้ที่สำคัญ ทำให้ทำงานออกมามีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างเช่นการเลือกมุมมององค์ประกอบภาพ แสงและเงา ความเข้มความเบาของแสง ซึ่งทั้งหมดนี้ได้เกิดจากการทดลอง พัฒนา เพื่อให้บรรลุผลมากที่สุด ที่ต้องการสื่อถึงการเจริญเติบโตของเมือง

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ “การขยายออกและการเติบโตในพื้นที่เมืองหลวง” เป็นการสื่อให้เห็นถึงแนวคิดในการเจริญเติบโตของเมืองหลวงที่ขยายออกโดยไม่มีที่สิ้นสุด จากมุมมองจากกระแสการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่เข้ามาในกรุงเทพฯ ที่เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี โดยนำเสนอผ่านเส้นทางคมนาคมที่มีตัวเชื่อมต่อและเส้นทางที่กระจายตัวออกไป โดยงานทั้งหมดมี 6 ชิ้นงาน

4.1 วิเคราะห์ทัศนธาตุ

การแสดงภาพถ่ายโครงสร้างคอนกรีตในแต่ละรูปนั้น มีความหมายที่จะแสดงถึงศักยภาพของคนที่สามารถสร้างขึ้นมา เพื่อรองรับความเจริญเติบโตของคนอาศัยอยู่ในเมืองในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี ซึ่งในที่นี้ได้ถ่ายภาพคอนกรีตในบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ซึ่งมีการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมจากที่หนึ่ง ไปอีกที่หนึ่ง ในภาพปรากฏภาพรอยต่อ และเส้นทางคมนาคมที่ทอดผ่านบนถนนออกไป

จึงนำผลที่ได้ทำนั้นมาวิเคราะห์ทางทัศนธาตุ เพื่อให้เกิดความลึกซึ้งและเข้าใจในความสวยงามที่เกิดขึ้น โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ รูปทรง พื้นผิว ฯลฯ ที่ประกอบกันขึ้นมา

ภาพที่ 4.1 Untitled 1, 152x93.13 cm, photography

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานชิ้นที่ 1

1.รูปทรง (Form)

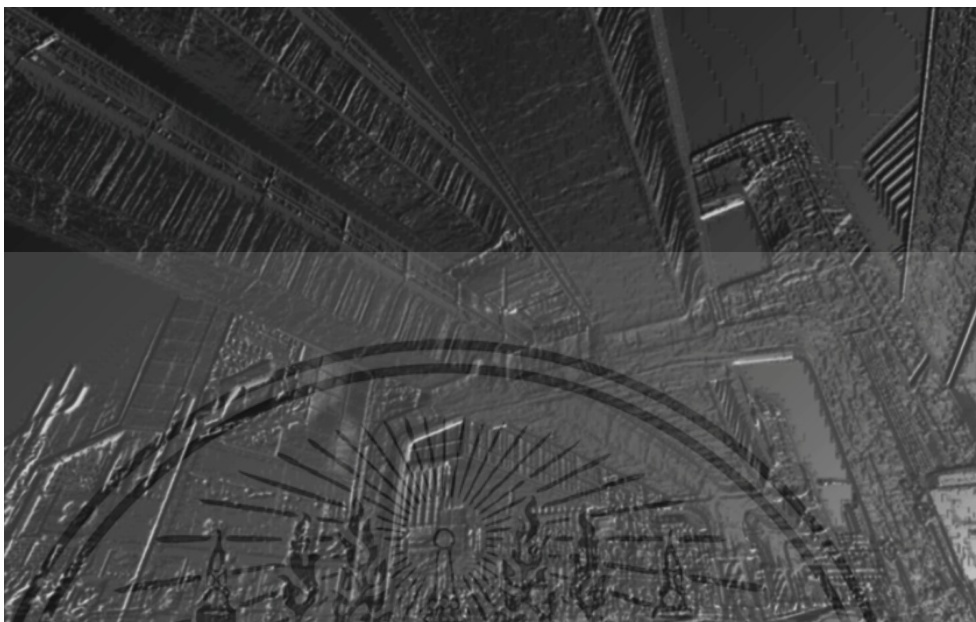
กลุ่มของรูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) ในชิ้นงานนี้คือรูปทรงของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม ได้แก่ โครงสร้างของสะพานคอนกรีต และโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสถานที่ตั้ง ที่เจริญเติบโตอยู่ใจกลางเมือง

ภาพที่ 4.2 รูปทรงเรขาคณิตผลงานชิ้นที่ 1

โครงสร้างหลักของภาพอยู่ในรูปทรงสามเหลี่ยมเพื่อให้เน้นถึงความรู้สึกเด่น โดยครอบคลุมองค์ประกอบโดยรวมของภาพ มีจุดนำสายที่กระจายตัวออกส่วนปลายอีกด้านสื่อถึงการเจริญเติบโตของเมือง ซึ่งใช้โครงสร้างของสะพานคอนกรีตเป็นลักษณะเด่นในภาพ

2. ลักษณะผิว (Textures)

ภาพที่ 4.3 พื้นที่ผิวสัมผัสผลงานชิ้นที่ 1

พื้นผิวในภาพจะเป็นลักษณะของลวดลายวัสดุคอนกรีต ซึ่งเกิดจากลวดลายที่มนุษย์ออกแบบให้ดูหรือเรียบ และพื้นผิวที่เกิดจากธรรมชาติซึ่งคือร่องรอยน้ำฝนหรือตะไคร่น้ำที่ติดถึงร่องรอยของกาลเวลาที่ผ่านไป ให้ความรู้สึกหม่นหมองเนื่องจากตัวผิวสัมผัสนั้นปรากฏอยู่บนโครงสร้างคอนกรีตที่สื่อถึงการเจริญเติบโตของเมือง แต่กลับมีคราบของรอยน้ำสีดำเกาะติดอยู่อย่างเห็นได้ชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สี (Color)

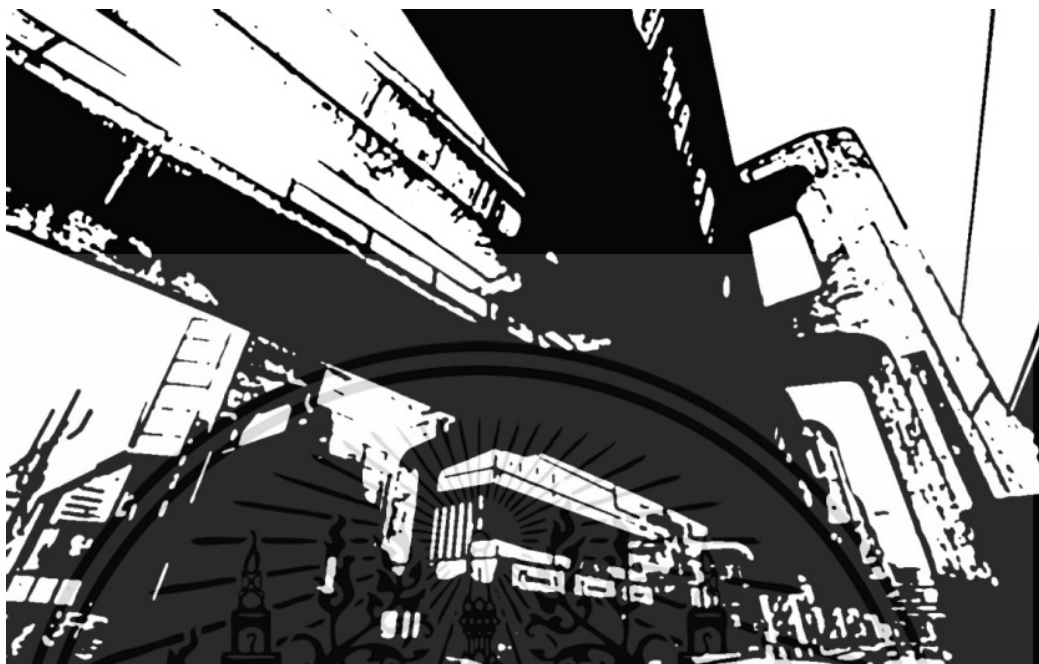

ภาพที่ 4.4 บรรยากาศรวมของสีผลงานชิ้นที่ 1

ในภาพผิวงานจะใช้โทนสีขาว เทา ดำ ทั้งหมด เพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งผลของสีเกิดจากแสงเงาของวัตถุที่กระทบกับแสงธรรมชาติในช่วงกลางวัน ซึ่งจะตัดกันอย่างชัดเจน ซึ่งให้ความรู้สึกหนักแน่นในช่วงของสีดำ และไล่โทนลงมา ซึ่งทั้งหมดปรับสีในคอมพิวเตอร์ เพื่อตัดทอนสภาพแวดล้อมที่ไม่จำเป็นออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.น้ำหนัก (Volume)

ภาพที่ 4.5 น้ำหนักผลงานชิ้นที่ 1

น้ำหนักความเข้มของภาพที่ปรากฏอยู่ตรงกลางของภาพทำให้ภาพให้เกิดความรู้สึกอึดอัด เนื่องจากความทึบตันของโครงสร้างทับซ้อนกันทำให้พื้นที่ว่างของภาพมีน้อย โทนสีและน้ำหนักของภาพตัดกันชัดเจนทำให้เห็นแสงเงาของภาพ ซึ่งเน้นความสำคัญขององค์ประกอบ ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวคิดของภาพ

ภาพที่ 4.6 Untitled 2, 152.4x94.4 cm, photography

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานชิ้นที่ 2

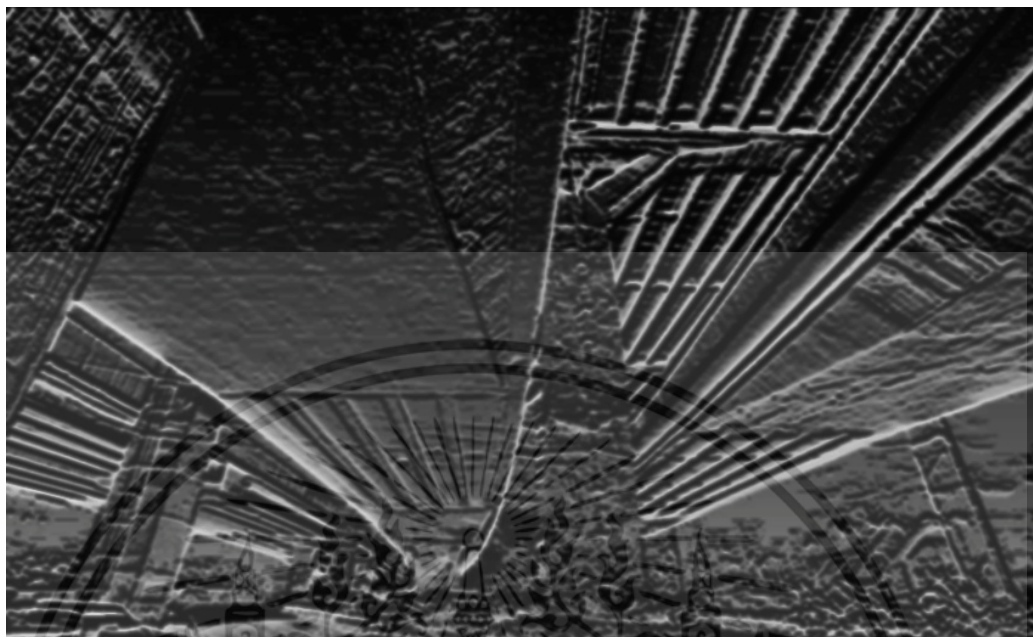
1.รูปทรง (Form)

ภาพที่ 4.7 รูปทรงเรขาคณิตผลงานชิ้นที่ 2

จากรูปภาพรูปทรงที่เด่นชัดคือรูปทรงสามเหลี่ยมที่ปลายแหลมพุ่งมาจากด้านบนสู่พื้น ทำให้เกิดความรู้สึกถึงการนำสายตาของภาพที่เป็นภาพพีระมิดคว่ำ นำสายตาสู่พื้นที่ว่างด้านล่างของภาพให้เห็นถึงการมุ่งหน้าสู่ นำสู่ต่อไป เปรียบกับการเจริญเติบโตของเมือง มีความเคลื่อนไหวของภาพ แต่ในขณะหนึ่งก็ให้ความรู้สึกอึดอัดเนื่องจากรูปทรงสามเหลี่ยมกินพื้นที่เกินครึ่งของภาพนั่นเอง

2. ลักษณะผิว (Textures)

ภาพที่ 4.8 พื้นผิวผลงานจีนที่ 2

เนื่องจากโครงสร้างของคอนกรีตมีการซ้อนทับกัน จึงทำให้เกิดมิติพื้นผิวของพื้นผิว ซึ่งจะเห็นได้ชัด ด้วยโครงสร้างที่ทับซ้อนกัน และพื้นผิวที่ทับซ้อนกันทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด แต่ยังคงความรู้สึกของการเคลื่อนไหว เพราะเส้นของพื้นผิวนำสายตาไปในทางเดียวกัน แม้จะมีเส้นแนวตั้งที่ตัดกันอยู่ ก็ยังส่งผลถึงความมั่นคงของรากฐานของคอนกรีตด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สี (Color)

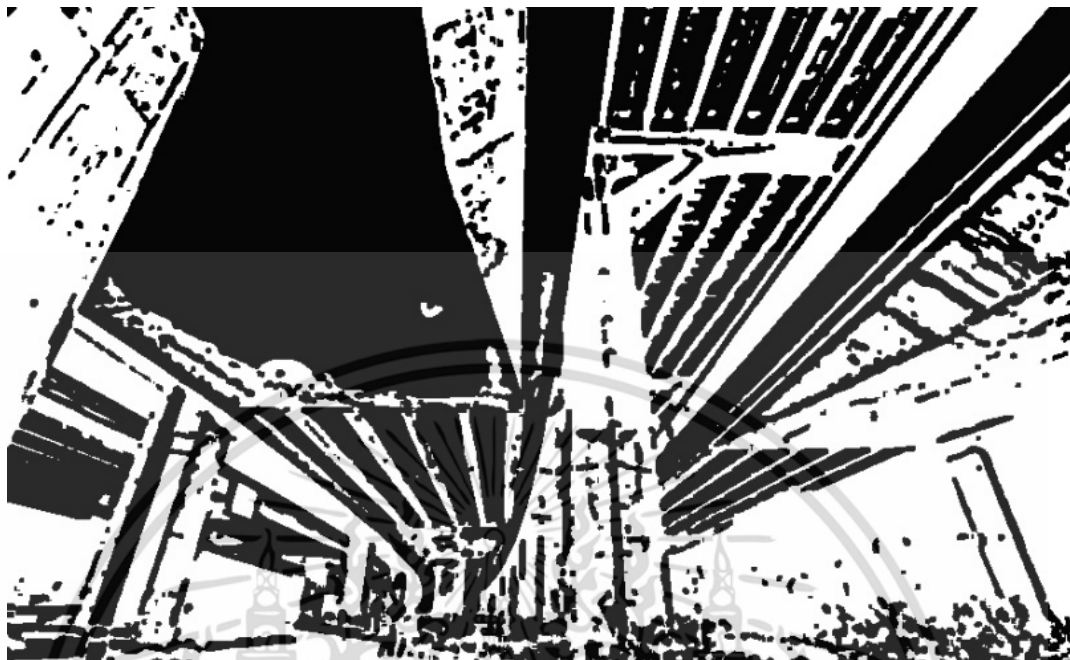

ภาพที่ 4.9 บรรยากาศรวมของสีผลงานชิ้นที่ 2

โทนสีในภาพยังคงอยู่ในบรรยากาศของสีขาว เทา ดำ ซึ่งสื่อถึงอารมณ์ของความอึดอัด ไร้ชีวิตชีวา ซึ่งเกิดจากการปรับในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งจะแตกต่างจากกระบวนการในการใช้ฟิล์มขาวดำ เพื่อสื่อถึงความเป็นสมัยใหม่มากกว่า แต่เชื่อมโยงกับแนวความคิดที่ต้องการสื่อถึงความเจริญเติบโตของเมือง แต่ผลกระทบคือความอึดอัดในเมืองนั่นเอง ซึ่งผลของการปรับสีขาวดำนั้น ยังช่วยตัดทอนสภาพบรรยากาศโดยรอบที่ไม่ต้องการเน้นความสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.หน้าหนัก (Volume)

ภาพที่ 4.10 หน้าหนักผลงานชั้นที่ 2

น้ำหนักของภาพนี้จะอยู่ส่วนกลางของภาพซึ่งเกิดจากแสงเงาของโครงสร้างคอนกรีตที่ซ้อนทับกัน ซึ่งทำให้เกิดมิติ และความรู้สึกอึดอัด แต่ยังคงนำสายตาให้อยู่ในส่วนกลางภาพ

4.2วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบของภาพ

การจัดองค์ประกอบทางศิลปะ มีหลักสำคัญในการคำนึงถึงอยู่ 2 ประการ คือ คุณค่าทางด้านรูปทรง และ คุณค่าทางด้านเรื่องราว

คุณค่าทางด้านรูปทรง เกิดจากการนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะได้แก่ เส้น สี แสง และเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ฯลฯ มาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงาม ซึ่งแนวทางในการนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาจัดรวมกันนั้นเรียกว่า การจัดองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) โดยอาศัยรูปลักษณะที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบศิลป์นั่นเอง ถ้าองค์ประกอบที่จัดขึ้นไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาเรื่องราวที่นำเสนองานศิลปะนั้นก็จะมีขาดคุณค่าทางความงามไปดังนั้นการจัดองค์ประกอบศิลป์ จึงมีความสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้งานศิลปะทรงคุณค่าทางความงามอย่างสมบูรณ์

การวิเคราะห์งานศิลปะ หมายถึงการพิจารณาแยกแยะศึกษาองค์รวมของงานศิลปะออกเป็น ส่วน ๆ ทีละประเด็น ทั้งในด้านทัศนธาตุ องค์ประกอบศิลป์ และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในด้านเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคกรรมวิธีการแสดงออกเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลงานศิลปะว่ามีคุณค่าทางด้านความงามทางด้านสาระ และทางด้านอารมณ์ความรู้สึกการแสดงออกทางด้านความคิดเห็นต่อผลงานทางศิลปะที่ศิลปินสร้างสรรค์ขึ้นไว้ โดยผู้วิจารณ์ให้ความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์และหลักการของศิลปะทั้งในด้านสุนทรียศาสตร์และสาระอื่น ๆ ด้วยการดิชมเพื่อให้ได้ข้อคิดนำไปปรับปรุงพัฒนาผลงานศิลปะ หรือใช้เป็นข้อมูลในการประเมินตัดสินผลงาน และเป็นการฝึกวิธีคิด วิเคราะห์ คัดเปรียบเทียบให้เห็นคุณค่าในผลงานศิลปะชิ้นนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุปก็คือ การที่ได้วิเคราะห์ชิ้นงานนั้น จะทำให้ได้เห็นคุณค่าที่มีอยู่ของชิ้นงาน ว่ามีความสำคัญเช่นไร จัดอยู่ในประเภทไหน และมีคุณค่าเช่นไรบ้าง โดยคำนึงถึงทัศนธาตุที่มีอยู่ในชิ้นงาน ทั้งองค์ประกอบต่างๆ มาผนวกกัน

เอกภาพ (Unity)

ภาพที่ 4.11 เอกภาพ

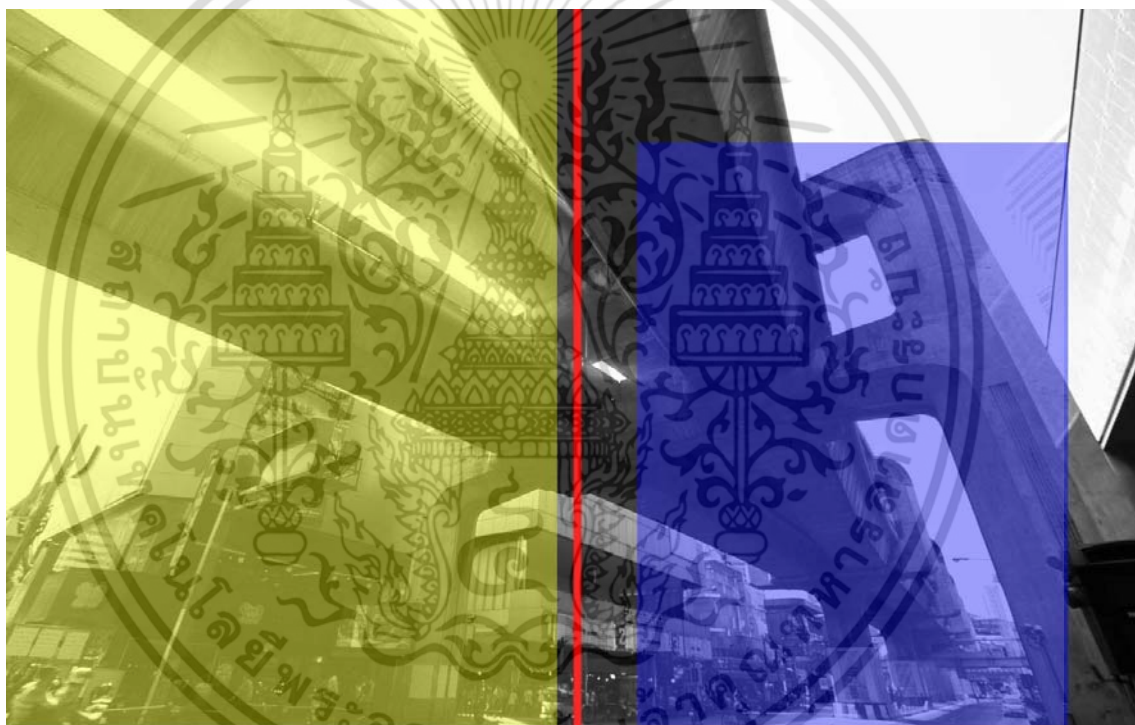
เอกภาพของงานชุดนี้เป็นไปในลักษณะเอกภาพของรูปทรง ซึ่งรวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ นำเสนอในการจัดองค์ประกอบภาพ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่ง เพื่อแสดงแนวความคิดเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเมือง เอกภาพของรูปทรงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อความงามของผลงานศิลปะ เพราะต้องการสื่อถึงเรื่องราวของความเป็นเมืองหลวง ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับแนวความคิดในการเจริญเติบโตของเมือง ในขณะที่เดียวกันต้องการสื่อถึงอารมณ์ความหม่นหมองที่เกิดขึ้น จากความไม่คุ้นชินของข้าพเจ้าที่พบเห็นสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมตามท้องถนน

1. การขัดแย้ง (Opposition) ในภาพการปรากฏของทิศทาง หรือองค์ประกอบของความขัดแย้งไม่ค่อยปรากฏในภาพมากนัก หรือแทบจะตัดทอนออกไป แต่ที่เห็นได้ชัดคือช่องว่างระหว่างโครงสร้างที่ปรากฏเป็นสีขาว ซึ่งในภาพช่องว่างจะมีพื้นที่ที่ชัดเจน ซึ่งขัดแย้งกับโครงสร้างที่ปรากฏพื้นผิว โทนมืดเทา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การประสาน (Transition) การประสานในภาพนั้นเกิดจากการเชื่อมโยงกันระหว่างเส้นของโครงสร้างคอนกรีตที่ปรากฏ และร้อยเรียงกันจนเกิดการต่อเนื่องของภาพ เพราะการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเมืองจึงทำให้ภาพมีทิศทางพุ่งจากจุดหนึ่ง สู่อีกจุดหนึ่งมากกว่า แต่จะเห็นองค์ประกอบของโครงสร้างที่เป็นฐานของสะพาน จะวางองค์ประกอบตั้งฉากกับตัวภาพ แต่มีลักษณะส่งเสริมกันมากกว่าโทนสีของภาพมีตัวกลาง (Transition) ในการประสานกันระหว่างสีขาวและสีดำ คือโทนสีเทา ซึ่งปรากฏในลักษณะแสงเงาของภาพซึ่งมีความต่อเนื่องกันได้อย่างดี ซึ่งการซ้ำ (Repetition) ที่ปรากฏในภาพคือ โครงสร้างคอนกรีตที่อยู่ส่วนลึกของภาพนั้น วางในลักษณะที่ซ้ำกัน ต่อกันมา จนสุดที่ตรงปลาย เปรียบเหมือนการสร้างที่มีต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ นั้นเอง

ดุลยภาพ (Balance)

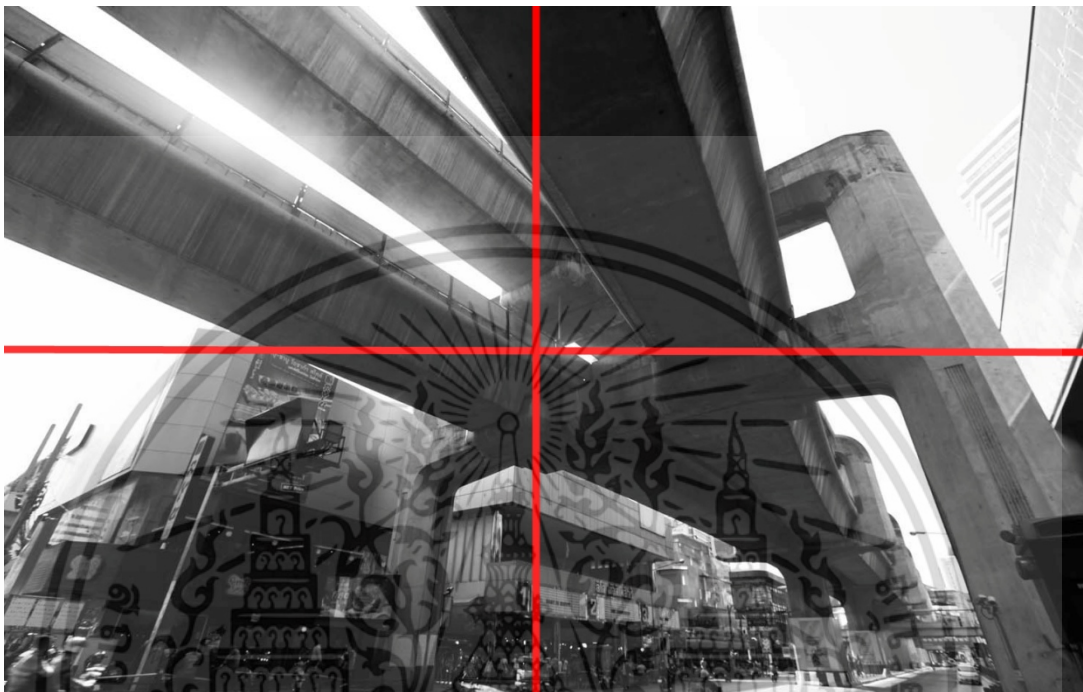

ภาพที่ 4.12 ดุลยภาพ

ดุลยภาพในผลงานชิ้นนี้เป็น ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกัน ใช้องค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกันอาจเป็นความสมดุลด้วยน้ำหนักขององค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบอสมมาตรอาจทำได้โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่า หรือเลือกรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้น หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่ แต่มีรูปแบบธรรมดา ซึ่งพิจารณาได้จากเส้นแกนทางตั้ง (Vertical Axis) ที่แบ่งพื้นที่ของภาพ ซึ่งจะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นได้ชัดว่า น้ำหนักของภาพจะไปอยู่ส่วนซ้ายมากกว่า ซึ่งกินพื้นที่ทั้งหมด และไม่เห็นที่ว่าง ส่วนอีกฝั่งหนึ่งจะเห็นพื้นที่ว่างส่วนบนอย่างชัดเจน

สัดส่วน (Proportion)

ภาพที่ 4.13 สัดส่วน

ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่างกัน ทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรง และรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายด้วย ซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดี ไม่มากไม่น้อย ขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกัน ซึ่งในภาพเป็นสัดส่วนมาตรฐานของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เป็นสัดส่วนของเรขาคณิต ซึ่งมีความกลมกลืนกัน และเห็นได้เด่นชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นเด่น (Dominance)

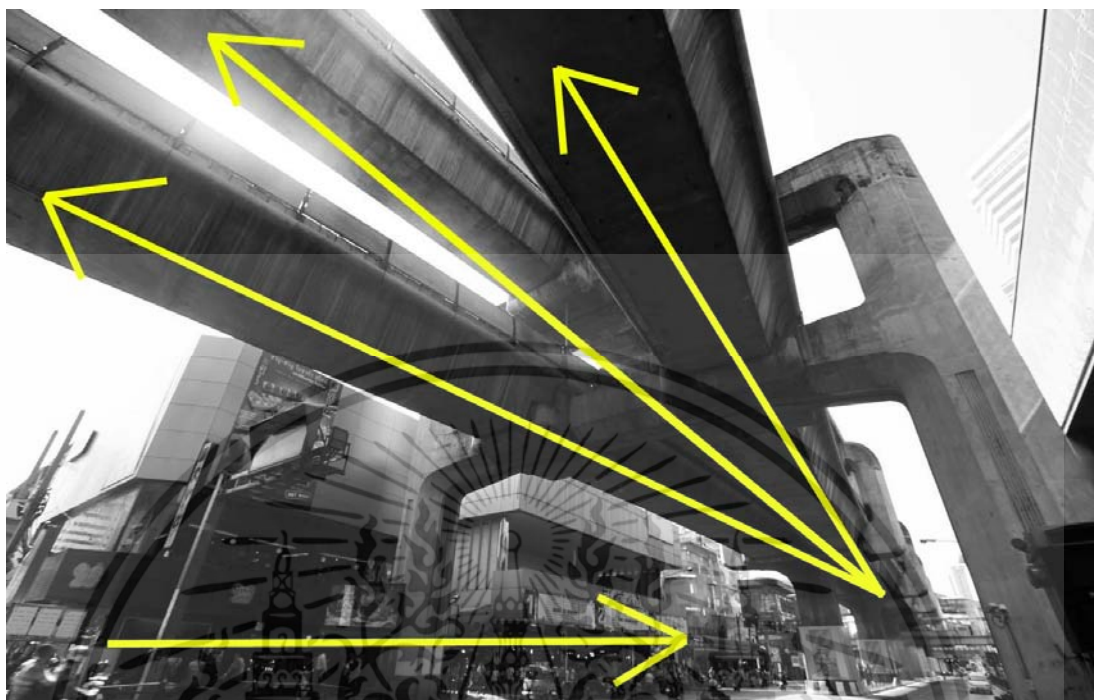

ภาพที่ 4.14 ความเป็นเด่น

ความเด่นที่ปรากฏขึ้นในภาพ คือรูปทรงเรขาคณิตที่ปรากฏอยู่ในภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่เกิดจากการประสานกันของเส้นนำสายตาที่ จากจุดหนึ่งของภาพและกระจายออกไป ซึ่งคือส่วนที่หนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่ามีความเด่นเป็นลำดับต้นของภาพ และถัดมาคือส่วนที่ 2 ที่อยู่ส่วนล่างของภาพ ที่ช่วยส่งเสริม ส่วนที่ 1 ให้เห็นความสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเคลื่อนไหว (Movement)

ภาพที่ 4.15 การเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหว (Movement) การเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในงาน เป็นอารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้ดูได้ โดยรับรู้จากสิ่งที่อยู่นิ่ง (Static) ได้ด้วยการเห็นหรือด้วยประสาทสัมผัสทางตา ว่าสิ่งนั้นมีการเคลื่อนไหวเป็นการเคลื่อนไหวที่ไม่มีแรงต้านทาน ทำให้มีการเคลื่อนไหวผ่านไปได้อย่างลื่นไหล ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวของเส้นที่ฟุ้งเป็นทาง (Fuzzy Outlines) ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อเรามองเห็นรูปร่าง หรือวัตถุใด ๆ เคลื่อนไหว ผ่านหน้าไปอย่างรวดเร็วเราจะเห็น รูปร่างนั้นไม่ชัดเจน ความรู้สึกนี้ได้ สัมผัสจนเป็นประสบการณ์เป็นลักษณะของการเคลื่อนไหว ในทางทัศนศิลป์จึงได้ใช้แนวทางดังกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับสร้างความเคลื่อนไหว

ในภาพการเคลื่อนไหวจากจุดเดียวกันและกระจายตัวออกมา แต่พื้นที่ว่างด้านล่างของรูปทรง กลับทำหน้าที่สมดุลกันระหว่างภาพ ทำให้เกิดความรู้สึกของการเคลื่อนไหวของภาพ ในลักษณะกระจายตัวออก ทำให้ภาพเกิดการเคลื่อนไหวเกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงการขยายออกและเติบโตในเมืองหลวง งานชิ้นนี้เกิดจากความคิดความรู้สึก เมื่อได้เดินทางไปบนท้องถนนในกรุงเทพฯ ที่มีจำนวนยานพาหนะเป็นจำนวนมาก และเมื่อมองไปรอบ ๆ ข้างก็เต็มไปด้วยสิ่งก่อสร้างเยอะแยะมากมาย จึงได้หยิบยกเอาโครงสร้างคอนกรีตมาเป็นสัญลักษณ์ของการเติบโตของเมืองที่ไม่มีที่สิ้นสุด

ในสังคมเมืองหลวงที่มีการเจริญเติบโตด้วยการขยายออกของเส้นทางคมนาคม ตอบสนองความต้องการของคนที่ย้ายไปมา ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนที่ได้มาอยู่อาศัย การลุก ล้ำทางความรู้สึก ความเครียด ความกดดัน ทำให้เพิ่มมากขึ้น โดยสิ่งก่อสร้างที่ทับซ้อนกัน ซึ่งมักปรากฏให้เห็นตามท้องถนน ทำให้บั่นทอนการเป็นเมืองศิวิไลซ์ที่เมืองหลวงควรจะเป็น ขัดแย้งกับกระแสความเจริญที่มากขึ้น ในลักษณะของเมืองโตเดี่ยว ที่ใครต่างเข้ามาอยู่อาศัย ทำมาหากิน การศึกษา และอื่น ๆ มีการแข่งขันกันเพื่อให้ได้ทันทันเวลา ในการเดินทางที่จำนวนคนมากขึ้น จึงต้องสร้างสิ่งก่อสร้างเส้นทางคมนาคมเพื่อให้เพียงพอ อาจลืมนึกไปว่าสิ่งเหล่านี้บั่นทอนชีวิตชีวา ความสวยงามทางธรรมชาติออกไป แต่คงอยู่ซึ่งโครงสร้างคอนกรีต ที่ปรากฏให้เห็นทั่วไปตามท้องถนน และความสดชื่นทางธรรมชาติก็ลดหายไป เพื่อตอบสนองความสะดวกสบายของคนในเมืองหลวง สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นนั้นคงเหลือแต่คอนกรีตบนท้องถนน

งานชุดนี้เกิดจากการเห็นความงามของการซ้อนทับเป็นชั้น ๆ ของโครงสร้างคอนกรีตที่ซ้อนทับกัน ไปมา และมีบางส่วนที่ขัดแย้งกัน ไปมาซึ่งต้องการเปรียบถึงความวุ่นวายในเมือง แต่ใช้โทนสีดำ เทา ขาว มาช่วยตัดทอนสภาพแวดล้อม และให้ความรู้สึกเหงา และขาดชีวิตชีวา

การได้สร้างสรรค์งานในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีประสบการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งทางด้าน การได้เรียนรู้เทคนิคการถ่ายภาพ การใช้อุปกรณ์เพื่อพัฒนาความสวยงามของงาน อีกทั้งองค์ความรู้ทางทัศนศิลป์ที่ต้องค้นคว้าหาความรู้ตามสื่อต่าง ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนในการทำงานให้ได้ประสิทธิผลมากขึ้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นการแสดงออกผ่านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ ที่มีเทคนิควิธีการแบบศิลปะภาพถ่าย (Photography) เพื่อสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกที่มีต่อเมืองที่ขยายออก และเติบโตออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งใช้โครงสร้างคอนกรีตเป็นหลักในการสื่อถึงการเติบโตของเมือง เนื่องจากวัสดุมีความทึบ ดัน และใหญ่ ซึ่งเมื่อเลือกมุมมองออกมาจะสื่ออารมณ์ได้เป็นอย่างดี

ขนาดของชิ้นงานก็เป็นอีกปัจจัยที่จะส่งเสริมให้รู้สึกถึงอารมณ์ของงาน และโทนสีของภาพก็มีส่วน เพราะนอกจากจะตัดทอนสิ่งแวดล้อมออกไป ยังส่งเสริมให้โครงสร้างคอนกรีตมี

ความสำคัญมากยิ่งขึ้น ด้วยรูปทรง และองค์ประกอบภาพ ทำให้ตัวงานสื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการเจริญเติบโต

ในชิ้นงานชุดนี้ จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเมือง แต่ยังคงซ่อนแนวคิดความรู้สึกที่เหงา และไร้ชีวิตชีวา ซึ่งหยิบยกมาใช้โดยผ่านการมองโครงสร้างคอนกรีตที่อยู่ทั่วไปตามท้องถนน ซึ่งกระทบต่อความรู้สึกนั่นเอง

5.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่เกิดในการสร้างสรรค์งาน สามารถแบ่งได้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาทางความคิดและรูปแบบ เป็นปกติในการสร้างสรรค์งานที่จะตกผลึกความคิด เพื่อสร้างสรรค์งาน เพื่อจะนำไปสู่การนำเสนอแนวความคิด ซึ่งข้างต้นนี้มีข้อมูล และแนวความคิดมากมายที่ความต้องการที่จะนำเสนอ ซึ่งได้ทำการทดลอง และนำมาประมวลผล เพื่อถ่ายทอดออกมาสู่สากล เพื่อให้ผู้ดูเกิดความคล้อยตาม โดยศึกษาหาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ อีกทั้งยังหาข้อมูลจากประสบการณ์ส่วนตัวที่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ เปรียบเทียบความคิดกับสิ่งต่างๆ ซึ่งปัญหาเรื่องแนวความคิดได้ปรับเปลี่ยน ปรับปรุงให้มีคุณค่าต่อชิ้นงาน หาความหมายของวัสดุ และพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ชิ้นงานออกมาอย่างมีรูปแบบที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ปัญหาทางขั้นตอนและกระบวนการทำงาน

การใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี ย่อมมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์ และการใช้อุปกรณ์ ในช่วงแรกการใช้ใช้อุปกรณ์อาจจะยังไม่เหมาะสมกับแนวความคิด จึงใช้ทดลองด้วยกล้องถ่ายรูปในหลายๆแบบ เช่นการเลือกเลนส์ถ่ายภาพ ทดลองใช้จริง ปรับปรุงแก้ไขจนได้ส่วนที่ดีที่สุด และพัฒนาในเรื่องขนาดของภาพ ความละเอียดของประสิทธิภาพของกล้องถ่ายภาพ ซึ่งทั้งหมดได้ผ่านกระบวนการลองผิดลองถูก เนื่องจากที่ผ่านมามีประสบการณ์ในการถ่ายรูปนั้นยังน้อย แต่ก็พัฒนาตัวเองเพื่อที่จะให้ชิ้นงานออกมาดีที่สุด

บรรณานุกรม

- คอตติงตัน, เดวิด. ศิลปะสมัยใหม่: ความรู้ฉบับพกพา. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวลดส์, 2554.
- จิรพันธ์ สมประสงค์. หนังสือเรียนศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : แม็ค, 2554.
- ฉัตรชัย อรรถปัทม์. องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2552.
- ดวงพร เกียงคำ. Insight Photoshop CS4. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น, 2553.
- ตะวัน พันธุ์แก้ว. คู่มือ Canon DSLR ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น, 2553.
- วีรนิจ ทรชรทราชนนท์. เทคนิคการถ่ายภาพทิวทัศน์. กรุงเทพฯ : เอ็มไอเอส, 2551.
- ศุภชัย สิมหทัยบุศย์. ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์, 2549.
- สमान เฉดระการ. การถ่ายภาพเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิค พรินต์, 2554.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

น.ส.ภัทรวดี ภูคุ้มจันอัด

เกิด 3 พ.ค. 2531, นครราชสีมา

ที่อยู่ 171/15 หมู่ 3 ต.พรหมณี อ.เมือง จ.นครนายก 26000

โทร 085-1246272, 090-9798575 อีเมลล์ logineve@gmail.com

การศึกษา

2549 ศิลป์-ภาษา โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จ.นครนายก

2554 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สาขาออกแบบนิเทศศิลป์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

2557 คณะสถาปัตยกรรม สาขาทัศนศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การแสดงผลงาน

2554 CMD Degree Show กรุงเทพฯ

2556 ต่างผนัง ต่างที่ว่าง ต่างความคิด 20 ปี วิจิตรศิลป์ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ

2557 นิทรรศการศิลปกรรมมหามัณฑล ครั้งที่ 8 G23 แกลเลอรีศิลปะร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้